

Täysistunto

Tiistai 9.9.2025 klo 14.00—19.13

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 62/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Rantanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.39 Sisäministeri Mari Rantanen (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomaalaislakia. Esitys perustuu hallitusohjelmaan, jonka kirjausten mukaisesti hallitus tiukentaa pysyvän oleskelu-
luvan ehtoja tavoitteena kannustaa kotoutumiseen.

Suomessa on kaksi lupatyyppeä, jotka oikeuttavat pysyvään oleskeluun: kansallinen pysyvä oleskelulupa ja EU-direktiiviin perustuva pitkään oleskelleen oleskelulupa. Pysyvä oleskeluoikeus merkitsee sitä, ettei henkilön enää tarvitse täyttää määräaikaisen oleskelun edellytyksiä eikä hakea määräaikaisia oleskelulupia. Esimerkiksi töiden päättyminen tai avioero ei enää vaikuttaisi Suomessa oleskeluun, vaikka oleskelun perusteena olisi aiemmin ollut työ- tai perheside. Oleskeluoikeuteen voisivat vaikuttaa enää rikosten, väärinkäytösten ja pitkäaikaisen poismuuton kaltaiset erityistekijät. Siksi on Suomen kannalta tärkeää määritellä huolellisesti ne vaatimukset, jotka ulkomaalaisen on täytettävä päästäkseen tähän asemaan.

Tällä hetkellä pysyvän oleskeluluvan voi saada neljän vuoden ja pitkään oleskelleen luvan viiden vuoden oleskelun jälkeen. Lisäksi henkilön on tilanteen mukaan täytettävä erilaisia yleisiä edellytyksiä, kuten vaatimus toimeentulosta ja voimassa olevasta passista. Kotoutumista ei kuitenkaan tällä hetkellä nimenomaisesti edellytetä.

Esityksessä ehdotetaan, että pysyvän oleskeluluvan saamiseksi vaadittava oleskelu nostettaisiin normaalitilanteessa neljästä vuodesta kuuteen vuoteen. Lupa-annossa lisättäisiin lisäksi uudenlaiset kotoutumisvaatimukset. Kuuden vuoden jälkeen luvan voisi saada henkilö, jolla on tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito ja kahden vuoden työhistoria. Pysyvän luvan voisi yhä saada neljän vuoden jälkeen täyttämällä yhden kolmesta vaihtoehtoisesta lisäedellytyksestä. Nämä olisivat 40 000 euron vuositulot, Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto yhdessä kahden vuoden työhistorian kanssa sekä erityisen hyvä suomen tai ruotsin kielen taito yhdessä kolmen vuoden työhistorian kanssa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Pysyvän luvan voisi saada myös suorittamalla Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, jatkotutkinnon tai alemman korkeakoulututkinnon yliopistossa. Tällöin ei olisi vaatimusta juuri tietynpituisesta oleskelusta, vaan asia riippuisi käytännössä siitä, kuinka nopeasti henkilö olisi suorittanut tutkinnon. Lisäksi vaadittaisiin vähintään kehittyvää suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Myös pitkään oleskelleen oleskeluluvan edellytyksiin lisättäisiin vaatimus suomen tai ruotsin kielen taidosta. Tämä nimenomaan sallitaan EU-direktiivissä, vaikka Suomi ei ole aiemmin ottanut sitä käyttöön. Oleskeluaika olisi edelleen direktiivissä vaaditulla tavalla viisi vuotta.

Kaikissa tilanteissa tietynpituisen työhistoria sisältäisi vaatimuksen siitä, että mukana olisi enintään kolme kuukautta turvautumista työttömyysturvaan tai toimeentulotukeen. Kielitaidon tasoista ja sen osoittamisesta säädettäisiin yksiselitteisesti tukeutuen olemassa oleviin tutkintoihin sekä yleiseurooppalaiseen kielitaitoasteikkoon. Kotoutumisedellytyksistä olisi poikkeuksia esimerkiksi lapsille ja vammaisille ja niille, joiden terveydentila estäisi edellytyksen täyttämisen.

Lisäksi pysyvän ja pitkään oleskelleen oleskeluluvan rikosesteitä tiukennettaisiin säätämällä ehdottoman vankeuden vaikutuksesta oleskeluajan laskentaan. Aika alkaisi rangaistuksen suorittamisen jälkeen alusta.

Kielitaitoa, työntekoa ja koulutusta voidaan pitää keskeisinä kotoutumisen elementteinä, ja siksi esitys tukee hallituksen kotoutumispolitiikkaa, joka perustuu kielen oppimiseen, työntekoon sekä suomalaisen yhteiskuntaan perehtymiseen ja sen sääntöjen noudattamiseen. Lisäksi maahanmuuttajan omaa vastuuta lisätään muuttamalla järjestelmää velvoittavaksi mutta samalla kannustavaksi. Pysyvän oleskeluluvan ehdot kannustavatkin jatkossa kotoutumiseen osaksi yhteiskuntaa. Tällä hetkellä pysyvään oleskeluun oikeuttavan luvan voi saada esimerkiksi lainkaan suomea tai ruotsia oppimatta tai tekemättä työtä. [Perussuomalaisen ryhmästä: Käsittämätöntä!] Näitä ilmeisiä epäkohtia on esityksellä tarkoitus korjata.

Viime vuonna pysyvään oleskeluun oikeuttavia lupia haki lähes 16 000 henkilöä ja sitä edellisenä yli 16 000 henkilöä. Muutoksen vaikutukset koskisivat siten merkittävää määrää maahanmuuttajia. Molempina vuosina ainoastaan muutama sata näistä henkilöistä haki EU:n pitkään oleskelleen lupaa, koska siihen vaadittu oleskeluaika on tällä hetkellä pidempi. Tähän suhteeseen ehdotettu muutos todennäköisesti voisi vaikuttaa, koska kansallisen pysyvän luvan ehdot tiukentuvat.

Eri kotoutumisedellytysten vaikutukset riippuisivat kunkin hakijan kohdalla paljon hänen henkilökohtaisesta tilanteestaan ja panoksestaan. Esimerkiksi kielen oppimiseen voivat vaikuttaa henkilökohtaiset tekijät, kuten aiempi koulunkäynti ja lukutaito. Sama koskee työelämään pääsyä. Molemmat ovat kuitenkin seikkoja, joihin maahanmuuttaja voi tyypillisesti omalla toiminnallaan vaikuttaa. Vaikutukset riippuisivat siten myös siitä, missä määrin muutos onnistuisi tavoitteessaan kannustaa ulkomaalaisia esimerkiksi kielen opiskeluun ja työelämään pyrkimiseen. Osa maahanmuuttajista jäisi uusien, kiristyneiden edellytysten takia ilman pysyvään oleskeluun oikeuttavaa oleskelulupaa. Toisaalta esimerkiksi kielitaidon puuttuminen kuuden vuoden jälkeen ei tarkoittaisi velvoitetta poistua maasta, vaan henkilö voisi hakea määräaikaista oleskelulupaa. Hän voisi myöhemmin hakea pysyvää lupaa, kun saavuttaisi tarvittavan kielitaidon.

Korostan edelleen, että esitys perustuu toisaalta kotoutumisen velvollisuuksiin mutta myös mahdollisuuksiin. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 8. tammikuuta 2026.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

16.45 Pekka Aittakumpu ps: Kiitoksia sisäministerille tämän asian esittelystä.

Arvoisa puhemies! Kun perussuomalaiset ovat nostaneet esiin maahanmuuttopolitiikkaan liittyviä ongelmia, usein heitä on leimattu ihmisvihaajiksi tai jonkinlaisiksi hirviöiksi, mutta tällaista keskustelua tai leimaamista ei eilen syntynyt, kun Iltalehti nosti esille erään kipukohdan, nimittäin sen, että vieraskielisten Kela-tukiin menee Suomessa jo yli miljardi euroa vuodessa — [Eduskunnasta: Ohhoh! — Käsittämätöntä!] miljardi euroa vuodessa ja ylikin, ja nämä kustannukset ovat jatkuvassa kasvussa.

Usein vaikuttaa siltä, että riippuu sanojasta, hyväksyvätkö vihervasemmistoon kallellaan oleva toimittajakunta ja niin sanotut suvaitsevaiset puolueet maahanmuuttoon liittyvien ongelmien esiin nostamisen. Mutta eihän näistä tosiasioista, arvoisa puhemies, pidä vaieta, vaan näitä ongelmia pitää yrittää korjata. Ei ole oikein, että me suomalaiset olemme maksaneet vuosi vuodelta enemmän sosiaaliturvaperäisestä hallitsemattomasta maahanmuutosta, jota vanhat puolueet ovat tänne ajaneet ja näyttävät ajavan edelleenkin. Ei ole kenenkään etu, jos maahan tuleva ei työllisty eikä sopeudu tähän suomalaiseen yhteiskuntaan, ei löydä paikkaansa. Se ei ole maahantulijan etu, se ei ole suomalaisen yhteiskunnan etu.

Tämän harjoitetun maahanmuuttopolitiikan vuoksi tällä hetkellä pysyvän tai pitkään oleskelleen oleskeluluvan voi saada verrattain lyhyen oleskelun jälkeen myös sellainen, joka ei kunnioita lakeja, ei osaa suomea tai ruotsia, eikä ole tehnyt töitä tai opiskellut Suomessa, mutta nyt tämä tosiaan, arvoisa puhemies, muuttuu. Tällä hallituskaudella on tehty runsaasti maahanmuuttopolitiikkaan liittyviä tervehdyttäviä päätöksiä, ja myöskin tämä hallituksen esitys on hyvin kannatettava. Tämän tavoitteena on varmistaa se, että pysyvään oleskeluun oikeuttava oleskelulupa myönnettäisiin pääsääntöisesti ainoastaan sellaisille ulkomaalaisille, jotka ovat oikeasti osoittaneet kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Vastuun kotoutumisesta eli yhteiskuntaamme sopeutumisesta tulee tietysti olla ennen kaikkea maahantulijalla, ei suomalaisella veronmaksajalla. Tällä hetkellä oleskeluluvan voi saada verrattain lyhyen oleskelun jälkeen, vaikka ei osaisi tosiaankaan suomea, ei ruotsia, ei olisi tehnyt päivääkään työtä tai opiskellut maassamme, vaikka ei kotoudu ja vaikka ei edes olisi kiinnostusta ja halua kotoutumiseen. Näin ei pidä tietystikään olla, ja on selvää se, että kielitaito on ehdoton edellytys sille, että pystyy toimimaan suomalaisessa yhteiskunnassa ja ymmärtää suomalaista kulttuuria, suomalaisia tapoja, pystyy sopeutumaan yhteiskuntaan hyvin. Siksi on erinomaista, että tässä hallituksen esityksessä nyt korjataan sitä, että kielitaito tulee välttämättömäksi edellytykseksi oleskeluluvan saamiselle.

Arvoisa puhemies! Tämä muutos kohdistuu työelämän ulkopuolella oleviin ja kielitaidottomiin maahanmuuttajiin, ja kuten ministeri hyvin kertoi, tämän tarkoituksena on edesauttaa kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

16.49 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Suomen tulee olla maa, johon halutaan tulla rakentamaan elämää eli tekemään työtä, opiskelemaan ja oppimaan kieltä. Samalla Suomen tulee olla maa, jossa turvallisuus, osallisuus ja vastuu kulkevat käsi kädessä. Tällä hallituksen esityksellä tiukennetaan pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja. Esitys perus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

tuu selkeään periaatteeseen: pysyvän luvan voi saada se, joka sitoutuu yhteiskuntaan, työskentelee, opiskelee, oppii kieltä ja elää nuhteettomasti.

Arvoisa puhemies! Nykyisin pysyvän oleskeluluvan voi saada neljän vuoden yhtäjaksoisen asumisen jälkeen. Jatkossa pääsääntö olisi kuusi vuotta, ja edellytyksenä olisi myös kahden vuoden työhistoria sekä tyydyttävä kielitaito. Tärkeä muutos on se, että ehdoton vankeusrangaistus katkaisee asumisajan kertymisen. Suomalaisen yhteiskunnan pysyvää jäsenyyttä ei voida rakentaa rikosten varaan.

Tämän esityksen tärkein tehtävä on kannustaa. Pysyvän luvan voi saada nopeammin esimerkiksi, jos henkilö suorittaa Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, työskentelee yli 40 000 euron edestä vuodessa, sellaisilla tuloilla, tai osoittaa erityisen hyvää kielitaitoa. Kyse ei siis ole porttien sulkemisesta, vaan oikeiden ovien avaamisesta heille, jotka haluavat osallistua, kuulua yhteisöömme ja sitoutua yhteiskuntamme arvoihin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys tukee turvallisuutta kahdella tavalla: Ensinnäkin se kannustaa tulemaan osaksi yhteiskuntaamme työhön, opiskeluun ja kielen opetteluun. Toiseksi se selkeyttää viestiä siitä, että pysyvä oleskelu Suomessa edellyttää vastuun kantamista sekä yhteisten pelisääntöjen noudattamista. Meidän tulee pystyä turvaamaan yhteiskunnan eheys ja sisäinen turvallisuus. Tämä ei ole vastakkainasettelua, vaan yhteisten pelisääntöjen vahvistamista. Kyse ei ole siitä, että pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja kohtuuttomalla tavalla tiukennettaisiin. Kyse on siitä, että kannustamme jokaista olemaan osa yhteiskuntaamme.

Arvoisa puhemies! Pysyvän oleskeluluvan tulisi olla osoitus molempinpuolisesta sitoutumisesta. Tällä esityksellä hallitus rakentaa järjestelmää, jossa vastuullinen maahanmuutto ja kansallinen turvallisuus eivät ole ristiriidassa keskenään vaan kulkevat rinta rinnan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

16.52 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Kunnioitettu sisäministeri! Tänään meillä on vihdoinkin käsittelyssä lakiesitys, joka tiukentaa pysyvän oleskelun ehtoja Suomessa. Tavoitteena on kannustaa kotoutumiseen ja varmistaa, että pysyvän oleskelun saavat vain ne, jotka aidosti haluavat integroitua suomalaiseen yhteiskuntaan, Suomen tapoihin ja kulttuuriin ja noudattaa Suomen lakeja ja asetuksia sekä sopeutua siihen, että maassamme eletään, asutaan ja yritetään maan tavoilla.

Esityksen mukaan pysyvän oleskeluluvan saaminen neljän vuoden jälkeen edellyttää, että hakija on osoittanut kotoutumistaan esimerkiksi työssä käymällä, Suomessa suoritettulla koulutuksella ja hyvällä suomen tai ruotsin kielen taidolla yhdessä työhistorian kanssa. Samalla tiukennetaan nuhteettomuusedellytystä. Vakavat rikokset katkaisevat oleskeluajakaavatimukseen, mikä lisää turvallisuutta ja kannustaa noudattamaan lakeja.

Esitys tekee järjestelmästä johdonmukaisemman, kannustaa kotoutumiseen ja varmistaa, että maahamme ei tulla elämään sosiaaliturvalla. Vastuun kotoutumisesta tulee olla maahantulijalla, ei suomalaisella veronmaksajalla. Kiitän ministeri Rantasta tästä järjestystä ja turvallisuutta tuovasta esityksestä. Tämä on oikea Suomi-teko.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

16.54 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Ulkomaalaislakia on tähän mennessä muutettu tällä vaalikaudella 15 kertaa [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] ja toinen toistaan seuraaviin esityksiin on usein koottu useita erilaisia kiristyskiä. Huomionarvoista on se, että näiden kokonaisvaikutuksia ei ole arvioinut kukaan. Edelleen hallituksen pääviesti on ulkomaalaisille se, että tänne ette ole tervetulleita, ja jo maassa asuville maahanmuuttajille se, että teemme elämästänne mahdollisimman hankalaa, ja siihen tähtää myös tämä lakiesitys. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä] Tätä kokonaisarviointia ovat peräänkuuluttaneet niin Elinkeinoelämän keskusliitto kuin lukuisat muutkin järjestöt, ja ongelmana on tosiaan tämä esitysten yhteisvaikutusten arviointi.

Sitten tietenkin huomionarvoista on myös se, että RKP:n edustajia ei täältä salista löydy nytkään. He eivät missään vaiheessa istu täällä salissa puolustamassa näitä esityksiä, ja silti he jatkavat hallituksessa. Ei tunnu olevan mitään rajaa niille periaatteille, vaan jatko on aina taattu. RKP:ltä ja kokoomukseltakin voi kysyä oikeutetusti, missä vaiheessa maahanmuuttoa on teidän mielestänne tiukennettu tarpeeksi.

Tämä on iso tulevaisuuskysymys. [Vastauspuheenvuoropyyntöjä] Näillä lakiesityksillä te lähetätte viestin jo maassa asuville, että heidän ei kannata tähän maahan tulevaisuuttaan rakentaa. Te lähetätte Suomen rajojen ulkopuolelle viestin siitä, että tänne ei missään nimessä kannata muuttaa. On suorastaan kafkamaista väittää täällä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] että tämä jollain tavalla edistäisi kotoutumista, kun tämä hallitus nimenomaan leikkaa kotoutumisen määrärahoja, tekee kotoutumisesta täysin mahdotonta ja normalisoi hallituksen tasolla rasismia, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] joka suoraan vaikuttaa myös arkielämän tasoon. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Minä olen täällä nyt lähes ainoana opposition edustajana vastustamassa tätä teidän lakiesitystänne, [Miko Bergbom: Mitä se kertoo?] joten voisitteko lopettaa älämölön ja kuunnella, kun minä puhun. Kiitos.

Halusin nostaa esille vielä viimeisen pointin, joka on räikeä epäkohta tässä lakiesityksessä, ja toivon, että sivistysvaliokunta varsinkin kiinnittää huomiota siihen. Eli tämä esitys on kerännyt laajaa kritiikkiä myös koulutuskentältä liittyen siihen, että vaikka Suomessa suoritettu yliopistotutkinto, kandi tai maisteri tai ylempi AMK-tutkinto, oikeuttaisi pysyvään oleskelulupa ilman määräaika, niin sama ei koskisi tätä alemman AMK-tutkinnon suorittaneita. Tähän ehkä ministerikin voi täällä sitten vastata, miksi tällainen erotelu on tehty. Eli kyllähän näitäkin ihmisiä todellakin Suomessa tarvitaan. Tämä epäkohta varsinkin on sellainen, että toivon, että sivistysvaliokunta tähän kiinnittää huomiota. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Minuutin mittainen vastauspuheenvuoro, edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.58 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ei siinä kovin montaa minuuttia mennyt, kun rasismikortti viuhui edustaja Honkasalon puheissa. Eikä siinä tainnut mennä minuuttiakaan, kun te kerroitte, että tämä hallitus antaa tällä loistavalla esityksellään sellaisen viestin, että tänne ei olisi tervetullut ulkomailta. Tämä teidän väitteenne — no, jos kutsun sitä tämän salin arvojen mukaisesti muunnellun totuuden puhumiseksi — ei ensinnäkään pidä paikkaansa.

Tässä päinvastoin selkeytetään niitä ehtoja, joilla Suomessa voi saada pysyvän oleskeluluvan. Onko siis joku suomalainen sitä mieltä, että on jotenkin rasismia vaatia kielitaitoa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Suomeen muuttavalta ihmiseltä, joka haluaa oleskeluluvan? Onko se rasismia? [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole!] Onko rasismia se, että edellytetään, että pysyvän oleskeluluvan saaja ei voi olla mikään sarjarikollinen kuten Milan Jaff? Tai onko se rasismia, jos edellytetään, että pysyvän oleskeluluvan saaja työskentelee, käy töissä? Eihän se voi olla niin, että me myönnetään tänne pysyviä oleskelulupia ihmisille, joilla ei ole tosiasiallisesti edellytyksiä [Puhemies koputtaa] kotoutua suomalaiseen yhteiskuntaan. Valitettavasti tämän aiemman lainsäädännön osalta siitä on vakavia näyttöjä, ja palaan tähän vielä myöhemmin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

16.59 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin puheenvuorossani sanoin, ongelmana on nimenomaan tämä lakiesitysten kokonaisuus. Nyt on 16. lakiesitys menossa, ja tätä kokonaisarviota ei missään vaiheessa ole tehty. Ehkä ministeri Rantanen voi vastata tähän, että aiotaanko tämä tehdä.

Kyllä se pääasiallinen signaali on nimenomaan Suomessa asuville maahanmuuttajataus-
taisille ihmisille se, että me teemme elämästänne mahdollisimman hankalaa. Tässä huomionarvoista on tosiaan se, että myös Elinkeinoelämän keskusliitto on näitä kiristyksiä kritisoinut erittäin rankasti, ja sen takia tuntuu ihmeelliseltä, miten RKP ja kokoomus voivat kannattaa näitä kaikkia esityksiä, mitä perussuomalaisten kynästä tulee.

Ja mitä tulee rasismiin, niin kyllä me ollaan koko edellinen viikko saatu seurata tätä hallituksen rasismifarssia ja koko hallituksen maahanmuuttopolitiikan punaisena lankana nimenomaan kulkee rasistinen agenda. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei pidä paikkaansa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, yksi minuutti. Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

17.01 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan edustaja Honkasalon varsinaiseen puheenvuoroon: Te kritisoitte sitä, että ammattikorkeakoulun suorittaneilla ei ole mahdollisuutta saada tätä pysyvää oleskelulupaa, jos he hallitsevat suomen ja ruotsin kielen samalla tavalla kuin yliopistotutkinnon saavuttaneet. Mutta te unohdatte tässä, että tällä hetkellä ei kenelläkään ole mahdollisuutta saada sitä tällä tavalla ja tässä nimenomaan helpotetaan sitä, että Suomesta valmistuvat opiskelijat yliopistosta voivat jäädä Suomeen ja saavat pysyvän oleskeluluvan, kun he hallitsevat kehittyvällä tasolla suomen ja ruotsin kielen. Ei minulla ole mitään sitä vastaan, jos tätä tullaan myöhemmin jatkamaan niin, että se koskee myös ammattikorkeakouluopiskelijoita — hoitajia ja insinöörejä ja näin poispäin — mutta tähän on nimenomaan vastaus siihen, kun on entistä enemmän niitä opiskelijoita, jotka haluaisivat jäädä Suomeen töihin mutta eivät ole saaneet pysyvää oleskelulupaa. Nyt sen pysyvän oleskeluluvan saaminen helpottuu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.02 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se epäkohta on nimenomaan siinä, että asetetaan opiskelijat eri kategorioihin ja asetetaan heidät epäyh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

denvertaiseen asemaan suhteessa toisiinsa. Toivonkin, että sivistysvaliokunta nimenomaan kiinnittää huomiota tähän, miksi alemman ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita kohdellaan tässä lakiesityksessä epätasa-arvoisesti. Tämä on se pihvi tässä. Totta kai ajattelen niin, että erittäin hyvä on se, että nimenomaan kannustetaan siihen, että jos tutkinnon on suorittanut Suomessa, silloin on edellytyksiä myös jäädä maahan, mutta samanaikaisesti on huomioitava se, että tämä nykyinen ilmapiiri ja tämä lainsäädännön tiukennus myös heikentävät niitä edellytyksiä, että kansainväliset opiskelijat jäisivät Suomeen. Tämä tuli erittäin hyvin esimerkiksi eilen esille, kun vierailin Lappeenrannassa LUT-yliopistossa. Heillä on erittäin suuria ongelmia siinä, että he saisivat nämä kansainväliset opiskelijat houkuteltua jäämään Suomeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

17.03 Joakim Vigelius ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo on aikoihin eletty, kun vasemmistoliiton edustaja huokailee ja koukkaa täällä Elinkeinoelämän keskusliiton kannoista maahanmuuttopolitiikkaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Yleisesti ottaen te olette käsittäakseni Elinkeinoelämän keskusliittoa vastaan kaikissa kysymyksissä, mutta maahanmuuttopolitiikasta te löydätte yhteisen sävelen. Sitä minä ihmettelen.

Itse ajattelen, että tämä hallitus vaatii nimenomaan maahanmuuttopolitiikalta sitä, että se on Suomelle hyödyllistä, kannattavaa, että se rakentaa tätä yhteiskuntaa. Tänne tullaan töihin, tänne tullaan, jotta tullaan omilla töillään toimeen, ja tänne ei tulla tekemään rikoksia. Kaikkiin näihin perusteisiin esitetään nyt juuri tiukennuksia, jotta ne tulijat, jotka tänne tulevat, ovat kotouttamiskelpoisia, sopeutuvat suomalaiseen yhteiskuntaan ja ettei heitä tarvitsekaan kotouttaa, vaan he kotoutuvat itse, eivät julkisella rahalla vaan menemällä töihin ja elämällä Suomen näköistä suomalaista elämää suomalaisessa yhteiskunnassa, ei rinnakkaisyhteiskunnassa rikoksia tehden, töitä vältellen, [Puhemies koputtaa] tukia nostellen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.04 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Vigelius varmaan muistaa sen, kun noin vuosi sitten istuin täällä kanssanne pitkää iltaa ja vastustin tätä aika isoa maahanmuuttolainsäädännön kokonaispakettia, jossa tuotiin useampia esityksiä, ja siinä debatissa ja niissä puheenvuoroissa myös korostin sitä, että elinkeinoelämä laajasti vastustaa myös näitä esityksiä, koska se nimenomaan vähentää Suomen houkuttelevuutta ja se vähentää niitä mahdollisuuksia myös kansainvälisille osaajille jäädä Suomeen. Ei maailma ole niin mustavalkoinen, edustaja Vigelius, etteikö vasemmistoliitto voisi välillä olla samaa mieltä myös Elinkeinoelämän keskusliiton kanssa. [Joakim Vigelius: Hienoa kuulla!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

17.05 **Sanna Antikainen ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Arvoisa edustaja Honkasalo, nämä teidän puheenvuoronne ovat kyllä täynnä heikkoja argumentteja. Te täällä jo huusitte lähes rasismista, ja sitten kun teiltä penättiin yksityiskohtia siitä, mikä tässä laissa on rasistista, niin te aloittekin puhumaan, kuinka kokonaisuus on rasistinen ja toitte tähän mukaan tämän lakiesityksen ulkopuolisia asioita ja sotkutte siis asioita iloisesti keskenään. Ja miksi? Vain ja ainoastaan propagandatarkoituksen vuoksi.

Hallituksen maahanmuuttopoliittisten kiristysten takana on se, että 1) täältä halutaan saada rikolliset karkotettua helpommin ja nopeammin ja 2) maahanmuutto on sellaista, joka hyödyttää Suomen valtiota. Ja palatakseni vielä tuohon kohtaan yksi näistä rikollisista, niin se on myös niin, että niiden karkottaminen, jotka tekevät rikoksia, hyödyttää myös täällä eläviä, työssäkäyviä, opiskelevia maahanmuuttajia — niitä, jotka eivät tee rikoksia — [Puhemies koputtaa] ja parantaa myös heidän turvallisuuttaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.06 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa edustaja Antikainen, nyt on niin, että te vaikeutatte kaikkien niiden ihmisten elämää, jotka pyrkivät rakentamaan sitä Suomessa. [Sanna Antikainen: Ei pidä paikkaansa!] Eli tämä väite siitä, että ainoastaan rikollisten elämää vaikeutettaisiin, ei pidä paikkaansa. Nimenomaan kyse on siitä, että puhutaan isosta kokonaisuudesta, jossa 16 kertaa eri lainsäädäntömenetelmin on tiukennettu jo maassa olevien ihmisten edellytyksiä elää hyvää elämää Suomessa. [Sanna Antikainen: Ei pidä paikkaansa!] Kyllä se on niin, että te lähetätte — sehän on teidän päätavoitteenne — näille ulkomaalaistaustaisille ihmisille viestin siitä, että te teette heidän elämästään mahdollisimman hankalaa, [Juho Eerola: Ei!] ja te lähetätte ulkomaille sen viestin, että tänne ei kannata kenenkään muuttaa.

Tämä on erittäin haitallista siinä tilanteessa, jossa me todellakin tarvitaan paljon työvoimaa ja me tarvitaan sitä, että ne ihmiset, jotka täällä ovat asuneet useamman vuoden, voisivat rakentaa elämänsä täällä ja kiinnittyä tähän yhteiskuntaan. [Puhemies koputtaa] Kotoutumisessa on aina kyse kaksisuuntaisesta prosessista, jossa myös vastaanottava yhteiskunta on vastuussa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

17.08 **Sara Seppänen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ymmärrän, että vasemmistoliiton arvojen mukaisesti nähdään, että tätä yksilön vastuuta ei tule lisätä, mutta perussuomalaisten johdonmukaisten tavoitteiden mukaisesti nimenomaan tällä esityksellä ministeri Rantanen lisää kotoutumisen vastuuta yksilölle itselleen. Ihminen ei nimittäin kotoudu sillä, että meillä on täällä yhteiskunnassa erilaisia palveluja tarjolla, vaan kaikki lähtee yksilön omasta halusta kotoutua ympäröivään yhteiskuntaan. Pitää haluta olla osa, noudattaa maan lakeja ja oppia esimerkiksi kieliä, sitä kautta työllistyä. Tällä lakiesityksellä me myös poistamme mahdollisuuden jäädä pysyvästi tänne maahan, mikäli näitä meidän lakeja ei noudateta. Tässä ei ole mitään rasistista. Se, että vaaditaan suomen kielen oppimista, työllistymistä, nuhteettomuutta, on nimenomaan tervehdyttämistä maahanmuuttopolitiikan osalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.09 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Käyn tässä nyt ilmeisesti sitten yksin debattia jokaisen perussuomalaisen kansanedustajan kanssa. [Miko Bergbom: Syys-täkin!]

Itse tutkin muun muassa maahanmuuttoa ja maahanmuuttajia pitkän tutkimusurani aikana, ja voin sanoa, että siellä nimenomaan yksilön vastuu korostuu. Meillä on Suomessa paljon ihmisiä, jotka tekevät kaikkensa sen eteen, että he integroituisivat tähän yhteiskuntaan. He oppivat kielen, he puhuvat sitä täydellisesti, mutta siitä huolimatta voi olla, että on todella vaikea löytää töitä, myös työmarkkinoiden syrjinnän takia. Eli kyllä se yksilön vastuu siellä arkielämässä on todella korostunutta.

Mutta nyt on niin, edustaja Seppänen, että esimerkiksi näille kielikursseille ja kotoutumiskoulutukseen on monesti hyvin vaikea päästä, ja te nimenomaan heikennätte nyt näitä edellytyksiä. Monesti on myös niin, että se kotoutumiskoulutuksen laatu ei vastaa sitä, mikä sen pitäisi olla, [Juha Mäenpää: Se on totta!] eikä meidän järjestelmä myöskään tunista ihmisten osaamista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Eerola, olkaa hyvä.

17.10 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On mielestäni ihan oikein, että pysyvää oleskelulupaa ei jatkossa saa enää pelkästään oleskelemalla. Meidän tavoitteena on tietenkin huoltosuhdetta vahvistava maahanmuutto, ja sen tähden Suomessa tämä pysyvä oleskelulupa kuuluu niille, jotka opiskelevat kielen, tekevät työtä ja noudattavat lakia.

Puhuitte tästä kotouttamisesta ja siitä, mitä epäkohtia siinä on. No, kyllä minä sen tiedän. Minä olen itse aikanaan omassa työelämässäni hyvin läheltä nähnyt sen, mitä kaikenlaisia puutteita siinä oli. Ei se ole vuosien saatossa yhtään parantunut, ja se, että siihen on laitettu lisää rahaa, ei ole millään lailla parantanut kotouttamisen tasoa.

Ensimmäisessä alkupuheenvuorossanne te peräänkuulutitte ja ihmettelitte sitä, missä on RKP ja miksei se ole täällä puolustamassa hallituksen esityksiä. Seuraavassa puheenvuorossa te toteatte, että olette itse oppositiosta ainoa, joka näitä vastustaa. [Naurua]

Puhemies Jussi Halla-aho: Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

17.11 Veronika Honkasalo vas (vastauspuheenvuoro): Edustaja Eerola, ehkä ei kannattaisi naureskella sille, joka täällä teidän kanssanne debatoi. Eikö niin? [Juho Eerola: En minä naureskellut!]

Mitä tulee tähän kotoutumiskoulutukseen, niin ei ole tutkimuspohjaa sille, etteikö se olisi järkevä investointi, sen sijaan OECD:n tutkimukset [Juho Eerolan välihuuto] osoittavat aivan toista. Mutta tämä kuuluu perussuomalaisten agendaan, että haukutaan ihmisiä siitä, että he eivät opi kieltä tai että he eivät kotoudu ja samanaikaisesti leikataan kotoutumiskoulutuksesta, [Juho Eerolan välihuuto] ja nyt myös niitä lainsäädännöllisiä tehtäviä vähennetään. Eli käytännössä te heitätte ihmiset heitteille ja oletatte, että he itseksensä oppisivat suomen kielen. [Miko Bergbom: Ei!] Tämä on täysin julma ajatusmaailma, kun me todellakin tarvitsemme näitä ihmisiä Suomessa. Helsinki ei esimerkiksi pyörisi ilman maa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

hanmuuttajataustaisia ihmisiä, ja meistä jokainen tietää sen. Tämä teidän tulevaisuudennäkymä on kyllä todella synkkä ja nimenomaan se, että tätä kokonaisuutta ei ole kukaan arvioinut. Tähän todellakin toivoisin, [Puhemies koputtaa] että vaikka ajattelemme asioista eri tavalla, tämän kokonaisarvioinnin voisi ministeriössä tehdä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Muistutan edustajia minuutin aikarajasta. — Edustaja Mäenpää, vastauspuheenvuoro, olkaa hyvä.

17.12 Juha Mäenpää ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Juuri äsken tapasin henkilön, joka puhuu täydellistä arabiaa. Hän oli eilen ollut tuolla keskustassa ja oli mennyt sitten ihan avoimesti keskustelemaan ja oli kysynyt joltakin mieheltä, mistäs sinä olet, ja hän oli kertonut, että hän on tullut Syyriasta kymmenen vuotta sitten. No, sitten se oli kysynyt, mitä se tekee työksensä, ja hän sanoi, että ei mitään. No, osaako suomea? Ei osannut suomea yhtään. Sitten kun hän oli kysynyt, että no, miten sinä pärjää tällä, niin se oli sanonut, että meille annettiin ensin kaksi ja puoli tuhatta silloin kun me tultiin, ja nyt sen jälkeen on annettu 700 euroa kuukaudessa. Ja se oli kysynyt, että no, jos ei sinulla ole töitä, niin eikö sinun kannattaisi mennä Syyriaan, kun siellä ovat kaikki nyt lähteneet paranemaan tilanteet. Hän oli sanonut, että ei hänen oikein kannata mennä, että hän menee vasta sitten kun hän on täyttänyt 64, niin että hän saa kansaneläkkeen, ja menee sitten aina käymään siellä välillä. Niin että jossakin on vasemmistolla pikkusen vikaa siinä laskuopissa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Kvarnström, olkaa hyvä.

17.14 Johan Kvarnström sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Työ ja kielitaito tosiaan ovat usein keskeisiä elementtejä onnistuneessa kotoutumisessa, ja siitä näkökulmasta voi ajatella, että tässä esityksessä on pointti, mutta tästä huolimatta pidän nyt ehdotettuja vaatimuksia osittain liiallisina ja liian jyrkkinä. Lakimuutosta voidaan kyseenalaistaa esimerkiksi korkean tulorajan osalta, ja jos henkilö neljän vuoden jälkeen on oppinut kielen ja työllistynyt, niin mitä lisäarvoa saadaan vielä kahden vuoden viettämisestä määräaikaisilla luvilla? Esityksen tavoitteena on kannustaa kotoutumiseen ja välittää kuvaa tulevaisuudesta suomalaisessa yhteiskunnassa, mutta viesti, joka välitetään, on osin päinvastainen. Muutoksen myötä ei välity vahvempi kuva tulevaisuudesta Suomessa, vaan päinvastoin viestitään, että muutaman vuoden kova työ ei riitä, jos palkka ei ole riittävän korkea, ja myös tällaisissa tapauksissa edessä on jatkossakin epävarmuus määräaikaisten oleskelulupien kanssa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Ronkainen, olkaa hyvä.

17.15 Jari Ronkainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy aina ihmetellä, miksi vasemmalta laidalta arvioidaan näitä, kun tehdään maahanmuuton järjeistykksiä, että ne ovat jotenkin ikävä asia ja aina on signaali, että maahanmuuttajat eivät ole tervetulleita. Eihän siitä ole millään lailla kysymys. Nyt on kyse vastuusta, vastuusta omasta elämästään. Siis ei voi olla niin, että aina yhteiskunnalla on vain vastuu, vaan jokaisella maahanmuuttajallakin pitää olla vastuu integroitua tähän yhteiskuntaan, tulla osaksi tätä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

yhteiskuntaa, tulla tänne duuniin ja maksaa veronsa, hoitaa velvollisuutensa ja oppia vielä kielikin siinä samalla, että pärjää normaaleissa arjen askareissa. Minä en ymmärrä sitä, jos me halutaan, että kaikki maahanmuuttajat rakentavat elämänsä Suomeen. En minä tiedä näitten rikollisten osalta, halutaanko me, että he rakentavat elämänsä Suomeen. [Sanna Antikainen: Vasemmisto haluaa!]

Tästä kotoutuskoulutuksesta täytyy sanoa, että siinäkin on taas yhteiskunnan vastuu, eikä se ole tehonnut. Vaikka siihen kotoutumiskoulutukseen on pumpattu kuinka paljon rahaa, [Puhemies koputtaa] niin ei se ole auttanut mitään.

Sanon vielä loppuun, että tiedättehän, [Puhemies koputtaa] että nämä maahanmuuttajat, jotka ovat töissä, muuten kannattavat näitä lakiuudistuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Lyly, olkaa hyvä.

17.16 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Menee niin mielenkiintoiseksi tämä keskustelu, että oli ihan pakko lähteä mukaan tähän. [Sanna Antikainen: Tervetuloa!] Tässä nyt vähän menevät puurot ja vellit sekaisin. Meillä on selvästi ongelmia eräillä henkilöillä, eräillä maahanmuuttajilla kotoutua Suomeen. Esimerkiksi naisille on tosi vaikeaa kotoutua Suomeen, kun he ovat työelämän ulkopuolella. Useimmat heistä ovat työelämän ulkopuolella, ja kielitaidon opiskelu ja kaikki muu on tosi vaikeata. Tällaisiin ongelmiin tässä puututaan.

Sitten edustaja Kvarnström toi hyvin esille tässä sen, että jos on jo kielitaito sellaisella tasolla, niin mitä tarkoittaa, että neljän vuoden jälkeen vielä kaksi vuotta pitää olla työhistoriaa, että täällä voi olla. Eli lakiesityksessä on kuitenkin tavoitteena, että kotoutuminen on vahvempuna osana tässä lupaprosessissa, pysyvän luvan saamisessa, mutta silti täällä on joitain yksityiskohtia, joita kannattaa vielä tarkentaa.

Ja sitten se edustaja Honkasalon esitys, että kokonaisarviointi olisi hyvä tehdä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Lehtinen, olkaa hyvä.

17.17 Rami Lehtinen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Honkasalo sanoi täällä, että haukumme ihmisiä, mutta me emme hauku ihmisiä vaan tätä järjestelmää. Jos ajatellaan, että Irakista, Afganistanista, Syyriasta ja Somaliasta tänne tulleista noin puolet ovat toimeentulotuella, niin minä en usko, että se johtuu näistä ihmisistä vaan tästä järjestelmästä, joka mahdollistaa tämän. [Eduskunnasta: Kyllä!] Se on aivan kestämaton. Näistä maista tulleilla tavallista on se, että on suuri perhe. Jos perheessä on viisi lasta ja kaksi aikuista, niin heille maksetaan kuukaudessa noin 4 500 euroa käteen. Jokainen ymmärtää, että kielitaidoton, kouluttamaton, Suomeen apua hakemaan tullut henkilö tai pariskunta saadakseen vastaavan summan työtä tekemällä, niin se vaatii varmaan lähemmäs 10 000 euron bruttotuloja. Ei se ole realismia, ja siksi tähän järjestelmään pitää puuttua. Ei heillä ole mitään motivaatiota integroitua tähän yhteiskuntaan tällä tasolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

17.18 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Se ongelma on perussuomalaisen retoriikassa, ja olisi kiinnostavaa kuulla myös RKP:n edustaja Wickströmin vastaus tähän, kun istutte samassa hallituksessa. Tämä ihmiskuva on todella synkkää. Te yleistätte, te nostatte jatkuvasti täällä esille rikollisuuden, te nostatte esille sen, että nämä ihmiset ovat laiskoja ja eivät tee mitään ja näin. Se on se ihmiskäsitys, joka myös näkyy näissä lukuisissa maahanmuuttolainsäädännön tiukennuksissa. Itse kyllä luotan enemmän siihen tutkimuspohjaan ja tutkimuskirjallisuuteen, mitä meillä on esimerkiksi kotoutumisen merkityksestä, enkä siihen, että täällä voi vedota johonkin yksittäiseen kokemukseen, kuulopuheisiin, ja sen perusteella tehdä ihmisryhmiä koskevia yleistyksiä. Eli tutkimuspohjainen argumentaatio arvoon myös silloin, kun kyseessä on maahanmuuttaja. Totta kai meidän pitää voida keskustella myös kotoutumisen ongelmista ja niistä kriittisistä kohdista, mutta pääviestini on se, että te teette kotoutumisesta entistä hankalampaa leikkaamalla niitä määrärahoja ja myös tiukentamalla lainsäädäntöä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Vigelius, olkaa hyvä.

17.20 **Joakim Vigelius ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on nyt käynyt jonkinlainen sekaannus siinä, miten nähdään Suomeen tulo ja tänne jääminen. Aivan sama keskustelu käytiin silloin, kun on kiristetty ensimmäisessä vaiheessa kansalaisuuslakia ja ollaan kiristetty asumisaikavaatimusta. Muistan, että myös silloin edustaja Honkasalo ja muut vasemmisto-opposition edustajat esittivät, että kansalaisuus olisi ikään kuin se väylä, jolla jäädään Suomeen, ja jos kansalaisuuden ehdot kiristyvät, niin Suomeen ei saisi jäädä. Se on täysin virheellinen asetelma. Sama pätee tässä pysyvän oleskeluluvan tapauksessa. Suomeen voi tulla ja jäädä muutenkin kuin pysyvän oleskeluluvan tai kansalaisuuden saatuaan. Suomessa voi olla töissä ilman pysyvää oleskelulupaa. Suomeen voi jäädä ilman, että saa kansalaisuutta. Se vain tarkoittaa, että silloin arvioidaan hänen jäämisensä järkevyyttä yhteiskunnalle esimerkiksi tulojen perusteella, onko opiskelupaikka vielä, onko suojelun tarvetta yhä.

Se, että kiristetään pysyvän oleskeluluvan ja kansalaisuuden ehtoja, pitää huolta siitä, että tänne ei jää pysyväluontoisemmin ihmisiä, jotka eivät työllisty, tule omillaan toimeen tai jotka syyllistyvät rikoksiin. [Puhemies koputtaa] Nämä on hyvä erottaa toisistaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Asian käsittelylle tässä vaiheessa varattu aika lähestyy nyt loppuaan, joten myönnän vastauspuheenvuoron ministeri Rantaselle, ja sitten siirrymme listalla eteenpäin. — Ministeri Rantanen, neljä minuuttia, olkaa hyvä.

17.21 **Sisäministeri Mari Rantanen:** Arvoisa puhemies! Haluan kiittää tässä vaiheessa mielenkiintoisesta ja hyvästä keskustelusta, jota asian suhteen käytiin.

Ehkä heti tässä totean, että tämä edustaja Vigeliuksen viimeisenä esittämä selvennys tästä asiasta oli kyllä erinomaisen hyvä. Tällä esityksellä ei tietenkään haeta sitä, että joku ei olisi tervetullut Suomeen; tällä esityksellä haetaan sitä, että me tuomme tänne kotoutumisen edellytykset. Ja aivan kuten tässä ehkä saattoi tästä keskustelusta kuulla, niin meillä on Suomessa kotoutumisen mittarina käytetty lähinnä siihen käytettyä rahamäärää, ei sitä, että kotoutumista voitaisiin katsoa kielenhallinnan, yhteiskunnan osaamisen tai työssä olemisen tai opiskelujen perusteella tai koulutustason perusteella, ja tämä on ollut aika iso on-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

gelma tässä maassa. Meillä ei ole ollut juuri sen paremmin mittaristoja, paitsi se käytetty rahamäärä, kuin tavallaan mitään rajattuja asioita, jotka ovat merkityksellisiä siinä, kuinka tässä yhteiskunnassa voi pärjätä. Me olemme tekemässä lakimuutosta kotoutumiseen, niin kuin varmasti hyvin täällä tiedetään, ja tarkoitus onkin se, että nimenomaan näihin asioihin kiinnitetään huomiota, joista juuri äsken puhuimme. Yhteiskunnan oppiminen ja kielen oppiminen ovat ne keskeiset elementit.

Sitten totean tästä lakiesitysten kokonaisuudesta, että kyllä, me olemme tuoneet pelkkiä tiukennuksia maahanmuuttolainsäädäntöön. Se johtuu vain ja ainoastaan siitä, että meillä on ollut valtava lainsäädäntövelka tällä saralla. Meillä ei ole uudistettu sen paremmin kansalaislakia kuin pysyvää oleskelulupaa tai otettu käyttöön meidän EU-lainsäädännön mahdollistamia elementtejä, kuten vaikkapa oleskelulupien kansainvälisen suojelun minimipituuksia tai mahdollisuutta poistaa kansainvälisen suojelun asema ja sitä kautta mahdollistaa vaikkapa karkotuksia. Näiden lakiesitysten kokonaisuutta on mahdoton arvioida yhdessä, koska nämä koskettavat erilaisia ryhmiä, ja siinä mielessä sellaisen arvion tekeminen ei ole tässä kohtaa mielestäni tarpeellista.

Sitten korjaan täällä — en tiedä, ymmärsinkö väärin tässä edustaja Kvarnströmin puheenvuoron, kun hän totesi, että tämä tuloaraja on liian korkea — että tätähän ei edellytetä kaikilta. Tämä 40 000 euron tuloaraja on mahdollinen, se on edellytys silloin, jos haluaa neljän vuoden kuluttua hakea tätä pysyvää oleskelulupaa. Kuuden vuoden kuluttua sellaista edellytystä ei tässä ole, toki työhistoria löytyy.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys ei poikkea eurooppalaisesta viitekehyksestä eikä itse asiassa pohjoismaisestakaan viitekehyksestä ja siitä, että myös meillä Pohjolassa on alettu katsoa niitä edellytyksiä, jotka erityisesti koskettavat nyt muun muassa näitä lupia, jotka mahdollistavat pysyvän jäämisen maahan. Siinä mielessä olemme tässä kyllä hyvinkin eurooppalaisessa ja pohjoismaisessa rintamassa, ja pidän tätä suuntausta erittäin terveenä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri, kiitoksia edustajille. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.25.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 18.04.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia, ja jos puhujalistaa ei ehditä käydä läpi, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. [Juho Eerola: Nythän sitä pitäisi jatkaa, kun se 45 minuuttia meni jo!]

Anteeksi, nyt itse asiassa ollaan jo siinä jatkamisvaiheessa. Meillä on ollut vähän teknisiä ongelmia täällä näiden listojen kanssa. Joka tapauksessa nyt voidaan jatkaa keskustelua, ja edustajille tiedoksi, että meidän järjestelmässä eivät nyt näy puheenvuoropyynnöt,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

mutta meillä on niistä aikaisemmin otettu printti, joka kertoo järjestyksen, ja jos joku haluaa katsoa sitä järjestystä, niin verkkolähetyksessä se näkyy.

Luen nyt tässä vaiheessa tämän listan, että tiedätte suunnilleen, missä vaiheessa oma puheenvuoro tulee. Eliikkä seuraavat edustajat ovat pyytäneet puheenvuoroa tähän mennessä: edustajat Ronkainen, Rintamäki, Antikainen, Lyly, Rasinkangas, Eerola, Satonen, Bergbom, Lehtinen, Vigelius, Lundén, Autto ja Seppänen. Nyt jos tämän jälkeen tulee puheenvuoroja, niin me seuraamme niitä täältä notaarilta pyydettyinä, eliikkä pyytäkää kirjallisesti puheenvuoro notaarilta, jos haluatte näiden puheenvuorojen jälkeen käyttää puheenvuoron. Pahoittelut, että tätä järjestelmää ei ole nyt saatu kuntoon. — Edustaja Ronkainen, puheenvuoro on teillä, olkaa hyvä.

18.06 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme siis hallituksen esitystä, jolla pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytyksiä tiukennetaan. Käytännössä tämä tarkoittaa kahta keskeistä muutosta: pysyvän oleskeluluvan hakemisen aikaraja nousee nykyisestä neljästä vuodesta kuuteen vuoteen, ja lisäksi hakijalta edellytetään jatkossa tyydyttävää suomen tai ruotsin kielen taitoa sekä vähintään kahden vuoden työhistoriaa. Tällä uudistuksella haluamme varmistaa, että pysyvän oleskeluluvan saa vain sellainen henkilö, joka on aidosti sitoutunut Suomeen, joka on opetellut maan kielen, osoittanut halua tehdä työtä ja joka on valmis kantamaan vastuunsa yhteiskunnan jäsenenä.

On tunnustettava, että tähän asti pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytyksiin on suhtauduttu aivan liian sinisilmäisesti. Käytännössä oleskeluluvan on voinut saada neljässä vuodessa, vaikka kielitaitoa ei olisi lainkaan tai työhistoriasta ei olisi näyttöä. On uskottu, että kotoutuminen tapahtuu itsestään ilman, että sille asetetaan selkeitä vaatimuksia. Kokemus osoittaa, että näin ei ole.

Tämän esityksen myötä pysyvän oleskeluluvan saamisen polku muuttuu merkittävästi. Kuuden vuoden oleskeluaikaraja antaa enemmän aikaa arvioida, onko henkilö valmis sitoutumaan Suomeen pysyvästi. Samalla kielitaitovaatimus takaa sen, että hakija kykenee toimimaan suomalaisessa arjessa ja työelämässä. Jatkossa edellytettävä näyttö työhistoriasta on myös tervetullut uudistus. Työ on paras kotouttaja, ja sen kautta kielen oppiminen etenee luonnollisesti.

On hyvä huomata, että esityksessä säilyy edelleen mahdollisuus nopeampaan pysyvään oleskelulupaaniille, joilla on erityisen vahvaa osaamista. Tämä koskee kovia ammattilaisia, joiden panosta Suomi todellakin tarvitsee ja jotka pystyvät nopeasti integroitumaan työmarkkinoillemme.

Pysyvä oleskelulupa on vahva ja kauaskantoinen oikeus. Se merkitsee pysyvää asemaa maassamme. On täysin perusteltua, että sen saaminen edellyttää aitoa sitoutumista ja velvollisuuksien kantamista. Kyse on myös turvallisuudesta ja ennakoitavuudesta. Kun pysyvän oleskeluluvan kriteerit ovat selkeät ja tiukat, vältetään väärinkäytöksiä ja epäselvyyksiä. Ihmiset tietävät täsmälleen, mitä heiltä odotetaan, ja se ohjaa heitä toimimaan oikein. Parhaimmillaan maahanmuutto voi olla suuri voimavara. Kun ihminen haluaa oppia kielen, tehdä töitä, maksaa veronsa ja rakentaa tulevaisuutensa Suomeen, hyötyy siitä koko yhteiskunta. Mutta jos integraatio ei onnistu, jäävät kustannukset yhteiskunnan kannettavaksi.

Arvoisa puhemies! Tässä vaiheessa haluan osoittaa kiitokseni sisäministeri Rantaselle tästä esityksestä sekä laajemminkin hallituksen edistämistä maahanmuuttopolitiikan tiukennuksista, joita olemme vieneet määrätietoisesti eteenpäin. Kahden viime vuoden aika-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

na Suomessa on tehty kokonaisvaltainen linjamuutos: olemme siirtyneet hyväuskoisuudesta selkeisiin ja tiukkoihin pelisääntöihin, joissa oikeudet ja velvollisuudet kulkevat käsi kädessä. Nyt käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä asetamme pysyväle oleskeluluvalle selkeät vaatimukset, jotka ohjaavat maahanmuuttoa Suomen kannalta oikeaan suuntaan kohti vastuunkantoa, työntekoa ja aitoa sitoutumista tähän maahan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt näyttää siltä, että meidän järjestelmä jälleen toimii, eliikä puheenvuoroja voi varata myös sähköisesti. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä. [Juho Eerola: Nyt järjestelmä toimii, kun on niin vankka hallitus!] — Sähköinen järjestelmä.

18.10 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Jälleen uusi hallituksen esitys ulkomaa-laislain muuttamisesta on perussuomalaisen politiikan ytimessä. Tällä kertaa tarkoitukse-na on pysyvien oleskelun edellytyksien tiukentaminen. Pysyvän oleskeluluvan myöntämi-seksi vaadittava yhtäjaksoinen oleskelu ehdotetaan nostettavaksi normaalitilanteessa nel-jästä vuodesta kuuteen vuoteen. Tämän vaaditun ajan jälkeen pysyvän oleskeluluvan voisi pääsääntöisesti saada hakija, jolla on tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito ja kahden vuoden työhistoria. Kuulostavatko nämä punavihreään korvaan kohtuuttomilta vaatimuk-silta? Minusta ei.

Myös esimerkiksi pysyvän oleskeluluvan saamiseksi neljän vuoden jälkeen asetettaisiin kolme vaihtoehtoista lisäedellytystä: 40 000 euron vuositulot, Suomessa tunnustettu ylem-pi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto yhdessä kahden vuoden työhistorian kanssa sekä erityisen hyvä suomen tai ruotsin kielen taito yhdessä kolmen vuoden työhistorian kanssa. Jokaisen tapauksen kohdalla huomioitaisiin myös se, onko oleskeluluvan hakija turvautu-nut työttömyysturvaan tai toimeentulotukeen tässä ajassa. Seurantajakson aikana etuuksia saisi olla mukana vain kolmen kuukauden ajalta.

Arvoisa puhemies! Esitys on yhdessä sovitun hallitusohjelman mukainen. Sen tavoitteet-na on kannustaa kotoutumiseen. Pysyvän oleskeluluvankin tulee olla palkinto siitä, että on ollut mukana rakentamassa suomalaista yhteiskuntaa, maksanut veronsa, oppinut kielen, elättänyt itsensä laillisesti ja ollut tekemättä rikoksia. Ei tämäkään varmasti ole liikaa vaa-dittu. Tällainen lainsäädäntö on omiaan erottamaan jyvät akanoista. Ehtoihimme kykene-mättömät saavat lähteä. Kysymyksessä on merkittävä muutos kohti täysjärkisempää maa-hanmuuttopolitiikan kokonaisuutta. Suomi ei saa olla houkutteleva maa niille, jotka eivät edes aio kotiutua tai tehdä töitä täällä.

Arvoisa puhemies! Suomella ei ole varaa laadullisesti heikkotasoiseen maahanmuut-toon. — Tästä on nyt puhuttu viimeiset kaksi viikkoa, tästä laadusta. — Iltalehti kirjoitti ei-len illalla Kelalta saamastaan tiedosta. Tietojen mukaan vieraskielisten osuus Kelan mak-samasta toimeentulotuesta oli viime vuonna 29,5 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 25,8 prosenttia. Vuonna 2017 vieraskielisten osuus oli vielä alle 20 prosenttia. Työmark-kinatuen saajista vieraskielisten osuus nousi viime vuonna edellisvuoden 24,1 prosentista 25,7 prosenttiin ja peruspäivärahan saajista 18,5 prosentista 20,3 prosenttiin. Yleisessä asumistuessa kehitys oli samanlaista. Tämähän on aivan katastrofi. Ei ole yllätys, että ra-hat loppuvat, kun jakajia tulee ovista ja ikkunoista.

On toki aivan piristävä poikkeus, että maamme suurista medioista alkaa tulla faktaan pe-rustuvaa tietoa kansalaisille, missä maahanmuuton kanssa oikeasti mennään. Ei voi kuin kiittää hallitusta tästä määrätietoisesta työstä tilanteen oikaisemiseksi. Toivon kuitenkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

seuraavia eduskuntavaaleja evästäen, että alkaisimme jo ihan tosissamme käydä laajemminkin keskustelua siitä, voitaisiinko sosiaaliturva tulevaisuudessa rajoittaa vain Suomen kansalaisille. Se olisi aivan erinomainen säästötoimi tässä taloudellisessa ahdingossa, jossa Suomi on.

Tiedän tämän lakiesityksen olevan perusteltu, koska vasemmiston edustaja sai debatin aikaiseksi. Silloin voi olla tyytyväinen, että jotain on tehty oikein. Kiitän sisäministeri Rantasta ulkomaalaislakien selkiyttämisestä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Antikainen.

18.15 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies, kiitos! Tänään käsittelyssä oleva hallituksen esitys ulkomaalaislain muuttamisesta on erittäin tervetullut ja kaivattu parannus siihen maahanmuuttopolitiikan sotkuun, jonka edelliset hallitukset ovat meille jättäneet. On ollut hyvin vastuutonta maahanmuuttopolitiikkaa, että tähän asti pysyvän oleskeluluvan on voinut saada ulkomaalainen, joka ei osaa yhtään, siis sanaakaan, suomea tai ruotsia, joka ei ole tehnyt päivääkään töitä ja joka ei ole osoittanut motivaatiota kotoutua tähän yhteiskuntaan. Edellisten hallitusten löyhän politiikan vuoksi Suomessa ovat milanjaffit ja muut rellestäneet. Heille Suomi on ollut helppo ja houkutteleva maa, heille, jotka etsivät pikemminkin elatusautomaatin kuin uuden kotimaan, jossa tehdä työtä ja maksaa veroja. Ei ole yhtään liioiteltua todeta, että tällainen politiikka on ollut kova rasite maamme taloudelle ja erityisesti myös turvallisuudelle.

Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että nykyinen hallitus laittaa stopin holtittomuudelle ja korjaa kurssin. Tämä hallituksen esitys palauttaa järjen pysyvän oleskelun myöntämisen perusteisiin. Kuuden vuoden oleskelu, kielitaito ja työhistoria eivät ole kohtuuttomia vaatimuksia, eivätkä rasismia, kuten edustaja Honkasalo on täällä tänään väittänyt, vaan ne ovat vähimmäisedellytyksiä sille, että ulkomaalainen aidon oikeasti haluaa kuulua suomalaisen yhteiskuntaan ja kantaa vastuunsa. Esityksen ansiosta pysyvän oleskeluluvan voi edelleen saada nopeammin, jos on korkeasti koulutettu ja osaa jompaakumpaa kotimaista kieltä ja on työllistynyt. Erityisen tärkeänä pidän sitä, että rikoksiin syyllistyneet eivät jatkossa saa pysyvää jalansijaa Suomessa. On itsestään selvää, että vakavia rikoksia tehnyt henkilö ei ansaitse pysyvää paikkaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Tässä kohtaa hallituksen linja on selkeä ja oikeudenmukainen.

Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset ovat vuosikausia vaatineet maahanmuuttopolitiikan kiristämistä, kotoutumisen velvoittavuutta ja nuhteettomuuden asettamista selkeiksi ehdoiksi. Nyt nämä asiat vihdoinkin toteutuvat, hallitusohjelman mukaisesti. Tämä esitys korjaa sen, minkä edellisten hallitusten vastuuttomuus rikkoi. Tämä on oikeudenmukainen, turvallinen ja taloudellisesti kestävä ratkaisu. Kiitän hallitusta ja erityisesti sisäministeri Mari Rantasta siitä, että se vie Suomen maahanmuuttopolitiikkaa tähän suuntaan, jossa pysyvä oleskelu pitää ansaita eikä sitä enää jaeta automaattisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Kelan tuoreet tilastot osoittavat, että vieraskielisten osuus tukien saajista on räjähtänyt käsiin. Pelkästään neljään eri tukimuotoon, toimeentulotukeen, työmarkkinatukeen, peruspäivärahaan ja asumistukeen, kului viime vuonna yli neljä miljardia euroa, josta vieraskielisten osuus oli runsaat 1,1 miljardia euroa. Maahanmuuttajien työttömyysaste on kolminkertainen kantaväestöön verrattuna ja työllisyysaste 20 prosenttiyksikköä matalampi. Siksi olenkin tänään jättänyt toimenpidealoitteen siitä, että sosiaaliturvasta Suomessa tehtäisiin kansalaisuusperusteinen. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

18.19 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tänään on käyty mielenkiintoista keskustelua tästä lakiesityksestä, ja muutamia arvioita tähän kyseiseen lakiesitykseen — eikä niihin 15:een muuhun, mitä tässä aikaisemmin on täällä tullut esiin, eli yritän keskittyä nyt tähän:

Pysyvä oleskelulupa merkitsee nimensä mukaisesti pysyvää oleskeluoikeutta Suomessa, joka kumoutuu lähinnä, jos oleskelulupa perutaan esimerkiksi vakavien rikosten vuoksi. Määräaikaisten lupien kohdalla taas uutta jatkolupaa haettaessa oleskeluluvan edellytykset tulevat aina uudelleen tarkistettaviksi, ja oleskeluluvan perusteiden puuttuminen lupaa uusittaessa merkitsee, että uutta lupaa ei ole mahdollista saada. Joitain pieniä poikkeuksia siinä on. Määräaikaisilla luvilla oleskelu voidaan ajatella tietynlaisena koeaikana Suomeen pysyvästi muuttamaan pyrkivälle ihmiselle.

Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksessä korostetaan pyrkimystä kytkeä pysyvä oleskelulupa kotoutumiseen. Nykyisellään tätä kytkeyä ei juurikaan ole ja pysyvän oleskeluluvan voi saada ilman minkäänlaista kotoutumista tai edes pyrkimystä siihen. Pysyvän oleskeluluvan kytkeminen kielitaitoon sekä työskentelyyn tekee siitä nyt selkeästi ehdollisemman kotoutumiselle, mitä isona linjana voitaneen pitää hyväksyttävänä tavoitteena. Ei ole Suomen intressien mukaista, että tänne jää pysyvästi henkilöitä, jotka eivät halua kotoutua tai kykene kotoutumaan Suomeen. Samalla on kuitenkin huomioitava, että nyt ehdotetut ja asetetut vaatimukset ovat osin jyrkkiä ja voivat vaikuttaa hyvin eri tavoin liittyen yksilön elämäntilanteeseen. Vaatimusta kielitaidon hankkimisesta voidaan pitää kohtuullisena, mutta työhistoriavaatimus tulee olemaan vaikea täyttää erityisesti tiettyjen maahanmuuttajaryhmien naisille.

Maahanmuuttovirasto on arvioinut, että nykyisellään vain noin 20—30 prosenttia humanitäarisistä maahanmuuttajista täyttäisi kielitaito- ja työhistoriavaatimuksen kuuden vuoden maassa oleskelun jälkeen. Joidenkin maahanmuuttajaryhmien naisilla on hyvin heikko osallistuminen työelämään. Vaikka vanhempainvapaa lasketaan ehdotetun lain mukaan työssäoloehtoon rinnastettavaksi ajaksi, niin hoitovapaata ei lasketa, eikä kotona lasten kanssa oleva maahanmuuttajanainen voi täyttää työssäoloehto. Silloinkin kun vanhempainvapaalta aktiivisesti pyritään töihin, on erityisesti matalasti koulutettujen maahanmuuttajanaisten työllistyminen suoraan vanhempainvapaalta haasteellista, mikä voi tuottaa katkoja työhistoriaan. Tiettyjen maahanmuuttajaryhmien naisten jääminen kotiin on kiistaton ongelma kotoutumisen kannalta, ja tavoite vähentää tätä ja saada näitä naisia työelämään on hyvin kannatettava. Samalla ehdotettu säännöstely tulee johtamaan käytännössä tilanteisiin, joissa henkilöt oleskelevat vuosikymmeniä Suomessa määräaikaisilla luvilla ja saavat pysyvän oleskeluluvan ehkä vasta eläkeläisinä. Tämän mielekkyyks on kyseenalaista, vaikka Suomessa pitkään oleskellutta ja täällä lapsia saanutta naista tuskin maasta enää poistetaan alkuperäisen oleskelun perusteella. Tämä tuo turhaa vaivaa henkilöille ja turhaa byrokratiaa.

Arvoisa rouva puhemies! Oleskelulupavaatimuksen pidentäminen neljästä kuuteen vuoteen voidaan nähdä Suomeen muuttamisen koeajan pidentämisenä. Tämän pidennyksen tarpeellisuus voidaan myös kyseenalaistaa, kun samalla pysyvän luvan edellytykseksi jo lisätään varsinaisia kotoutumisen kriteerejä — varsinaisia kotoutumisen kriteerejä. Jos henkilö neljän vuoden jälkeen on oppinut kohtuullisella tasolla kielen ja työllistynyt, voidaan kysyä, mitä lisäarvoa saadaan vielä kahden vuoden viettämisestä määräaikaisilla luvilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Lakiin ehdotettavat poikkeusmahdollisuudet tarjoavat nopeutetun reitin oleskelulupaan. Edellytys 40 000:n vuosituloista vastaa noin 3 200—3 300 euron kuukausituloja, mikä on alle keskipalkan. Poikkeus tarkoittaa, että henkilö, joka kykenee elättämään itsensä kohtuullisesti Suomessa ja pärjäämään täällä, on vapautettu kielitaitovaatimuksesta, näin ymmärsin. Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto yhdistettynä kahden vuoden työhistoriaan tarjoaa korkeakoulutetulle mahdollisuuden nopeampaan reittiin, millä pyritään lisäämään korkeakoulutettujen maahan jäämistä. Erityisesti hyvä suomen ja ruotsin kielen taito yhdistettynä kolmen vuoden työhistoriaan tarjoaa myös työperäiselle maahanmuuttajalle porkkanan kielen opiskeluun. Eli tässä on myös hyviä asioita, mutta on eräitä ongelmakohtia, jotka olisi tässä lain jatkovalmistelussa syytä korjata. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Rasinkangas.

18.25 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta. Tarkemmin kyse on pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtojen tiukentamisesta. Pysyvän oleskeluluvan vaatima oleskeluaika on jatkossa neljän vuoden sijaan kuusi vuotta. Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kuuden vuoden jälkeenkin pysyvän oleskeluluvan saadakseen pitää osoittaa, että osaa puhua suomea tai ruotsia ja on ollut töissä kaksi vuotta niin, että enintään kolme kuukautta on saanut työttömyysturvaa tai toimeentulotukea tai on muuten ollut poissa töistä. Ihan poikkeuksellisisissa tapauksissa pysyvän oleskeluluvan voi saada neljään vuoteen, mutta se vaatii sitä, että on vähintään 40 000 euron vuositulot, Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto yhdessä vähintään kahden vuoden työhistorian kanssa tai vaihtoehtoisesti poikkeuksellinen suomen tai ruotsin kielen taito vähintään kolmen vuoden työhistorian kanssa.

Arvoisa puhemies! Nämä ulkomaalaislain tiukennukset ovat erinomaisia. Tiukennusten ansiosta sosiaaliturkiperustainen maahanmuutto ei ole niin Suomeen houkuttava, ja meillä ei todellakaan ole varaa siihen, että tämänkaltaisen taloudellisesti kestämaton maahanmuutto Suomeen lisääntyy. Kotoutumattomat ja rikoksiin syyllistyvät aiheuttavat teoillaan merkittäviä taloudellisia kuluja muun muassa tulkki-, asianajaja- sekä vakuutusmaksujen muodossa. Tuoreen tilaston mukaan jo nyt Espoossa ja Vantaalla puolet toimeentulotuen saajista on maahanmuuttajia ja koko Suomessa noin 30 prosenttia. Nämä luvut ovat nousseet hälyttävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana, ja maahanmuuttajien yliedustus on valtava suhteessa suomalaisiin. Ei ihme, että Suomi houkuttaa. Täällä voi nauttia monista etuuksista veronmaksajien kustannuksella. Suomi on hyvä maa, näin kuulee usein. Meillä Suomessa on poikkeuksellisen korkeat työttömyysluvut. Tämän lisäksi meillä on ulkomaalaisia työttömiä Suomessa melkein 70 000 ja työikäisistä ulkomaalaisista lähes puolet eli 48,4 prosenttia on työvoiman ulkopuolella. Tämä ei ole kestävä. Siksi onkin niin tärkeää, että maahanmuuttolakeja tiukennetaan merkittävästi tällä kaudella. Suomen ja suomalaisten hyvinvoinnin tulee olla ykkösasia, sillä suomalaisilla tulee olla myös ihmis-oikeus ja oikeus hyvinvointiin ja omaan kulttuuriperintöön. Käsittelyssä oleva oleskelulupia koskeva tiukennus on vain yksi mutta sitäkin tärkeämpi sisäministeri Rantasen lainsäädäntötoimi, jolla torjutaan Suomen kannalta negatiivista maahanmuuttoa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Arvoisa puhemies! Kuten edellä on tullut ilmi, tätä lakimuutosta todellakin tarvitaan. Haluan vielä esittää perussuomalaiselle sisäministeri Rantaselle erityisen kiitoksen tämän esityksen valmistelusta ja esittelystä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

18.29 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys uudistaa nyten pysyvää oleskelulupaa koskevat säännöt sillä viisiin, että kotoutuminen ei ole vastaisuudessa enää mikään sivuhuomautus vaan edellytys. Pääsääntönä pysyvän oleskeluluvan saamiseksi edellytetään jatkossa, kuten tässä on nyt monessa puheenvuorossa kuultukin, kuuden vuoden yhtäjaksoista oleskelua sekä tyydyttävää suomen tai ruotsin kielen taitoa ja sitten kahden vuoden työhistoriaa, josta korkeintaan tuollainen kolmen kuukauden jakso on työttömyysturvalla tai toimeentulotuella. Tämä on mielestäni erittäin selkeä kannustin kieleen, työhön ja yhteiskuntaan kiinnittymiseen, eli oleskelulupaa ei jatkossa saa pelkäämään oleskelemalla.

No, samalla pidetään tietenkin yllä tätä Suomen houkuttelevuutta niille todellisille osajille. Eli tämä neljän vuoden reitti säilyy kyllä, jos hakijalla on 40 000 euron vuositulot tai tällainen Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto ja kahden vuoden työhistoria tai sitten erityisen hyvä kielitaito ja kolmen vuoden työhistoria. Lisäksi Suomessa tutkinnon suorittanut voi saada pysyvän oleskeluluvan ilman vuosissa laskettavaa oleskelua, kunhan kielitaito on kehittyvä ja jatkuvan luvan edellytykset täyttyvät. Näin siis palkitsemme sellaiset henkilöt ja kannustamme näitä henkilöitä opiskeluun ja työnteokseen tässä maassa ja houkuttelemme siis niitä oikeita osajia. No, johdonmukaisuuden vuoksi pitkään oleskelleen tällaiseen EU-oleskelulupaan lisätään myös kielitaitoedellytys kansallista pysyvää oleskelua vastaavasti, ja sitten lasten ja yksilöllisten poikkeusten turvaverkko toki säilyy.

Arvoisa rouva puhemies! Nuhteettomuus ei ole mikään muodollisuus. Ehdoton vankeus, vaikka olisikin sen kuusi vuotta siellä vankilassa istunut, katkaisee jatkossa tämän yhtäjaksoisen ajan laskemisen, eli sitä ei enää lasketa tähän aikaan, jos siellä vankilassa sen istuu. Sitten pysyvä asema Suomessa edellyttää myös muutenkin lakien kunnioittamista. Tämä on mielestäni erittäin oikeudenmukainen linja sekä turvallisuuden että myöskin kotoutumisen näkökulmasta.

Esitys toteuttaa hallitusohjelmaa, missä lukee, että tiukemmat mutta selkeät ja ennakoitavat ehdot. Se tekee maahanmuuttopolitiikasta myös taloudellisesti kestävämpää ja parantaa meidän huoltosuhdetta ja kohdistaa pysyvän oleskelun niihin, jotka osoittavat halunsa ja kykynsä kotoutua. — Kiitokset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Satonen.

18.33 Arto Satonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Jo tässä edellisessä puheenvuorossa ja aiemminkin on aika tarkkaankin esitelty nämä yksityiskohdat, mitä tämä lakiehdotus sisältää, eli keskityn oikeastaan vain muutamaan näkökohtaan.

Ihan ensimmäisenä kuitenkin tästä isosta kuvasta. Tällä tähdätään siihen, että kotoutumisesta, integroitumisesta ja erityisesti suomen tai ruotsin kielen oppimisesta hyötyy silloin, kun tätä oleskelulupaa Suomeen hakee, ja sitten vastaavasti rankaistaan siitä, jos syy-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

listyy rikoksiin. Tämä lähtökohta on tässä ihan oikea, ja kuten täällä aiemmin todettiin, tämä on linjassa myös sen suhteen, mitä muissa maissa on viime aikoina tehty.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota tähän opiskelijoita koskevaan asiaan. Ensinnäkin meillä on sentyyppinen tilanne, että noin puolet Suomessa valmistuvista korkeakouluopiskelijoista, siis ulkomaalaisista korkeakouluopiskelijoista, jotka suorittavat Suomessa tutkinnon, jää Suomeen ja noin kaksi kolmasosaa haluaisi jäädä. Eli meillä on siinä semmoinen kuudenneksen gäppi, ja totta kai ne maahanmuuttajat, jotka ovat Suomessa suorittaneet korkeakoulututkinnon, ovat kaikkein potentiaalisimpia integroitumaan ja tekemään työuransa Suomessa ja vahvistamaan sitä kautta Suomen kansantaloutta, joten totta kai olisi viisaampaa, että meille jäisi enemmän kuin meille tällä hetkellä jää. Tässä suhteessa tämä lakiesitys vie asiaa eteenpäin, koska tämän pysyvän oleskeluluvan voi saada, kun on suorittanut yliopistossa ylemmän tai alemman tutkinnon ja jos sitten on suomen ja ruotsin kielen edes kehittyvää osaamista. Tässä vetoaisinkin nyt meidän korkeakouluihin, että on erittäin tärkeää, että siellä tarjotaan näille ulkomaalaisille opiskelijoille tätä suomen ja ruotsin kielen opetusta, jotta heidän on mahdollista tosiasiallisesti hyödyntää tätä ja jäädä sitten tekemään työuransa Suomeen.

No, sitten toinen asia, joka täällä nousi jo debatissa esille, on se, että tämä säännös ei nyt koske ammattikorkeakoulusta valmistuvia opiskelijoita. Tämä on mielestäni sellainen asia, että kun tämä uudistus nyt toteutetaan, niin vaiheessa kaksi kannattaa kyllä tosissaan miettiä sitä, että tämä laajennettaisiin koskemaan myös ammattikorkeakouluopiskelijoita, koska siellä valmistuu esimerkiksi insinöörejä, siellä valmistuu sairaanhoitajia, siellä valmistuu sellaisia ihmisiä, joilla olisi Suomelle annettavaa. Kun kaiken lisäksi he vielä usein toimivat näitten yliopistokaupunkien ulkopuolella sellaisilla paikkakunnilla, joilla se työvoiman saatavuus saattaa olla vaikeampaa, niin tämä mahdollisuus kannattaa kyllä selvittää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

18.36 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Kävimme täällä hyvinkin vilkkaan keskustelun tästä hallituksen hyvästä esityksestä, joka koskee pysyvää oleskelulupaa ja sen saamisen ehtojen tiukentamista. Menen siihen kohtaan, mutta ensin on otettava kantaa siihen, mitä vasemmistoliiton edustaja Veronika Honkasalo täällä aiemmin totesi hallituksen maahanmuuttopolitiikkaan liittyen. Syytöksiä tuli paljon, kuten kaikki tiedämme, siinä ei mitään uutta, mutta haluan muutamana niistä tarrata.

Yksi niistä oli muun muassa se, että hallituksen punaisena lankana kulkee tässä maahanmuuttopolitiikassa joku rasistinen agenda, ikään kuin tällainen pohjavire, joka ohjaa tätä hallituksen maahanmuuttopolitiikkaa. Haluan todeta, että tämä esitetty väite ei pidä paikkaansa. Hallituksen agendana ei ole mikään rasismi, vaan hallituksen agendalla on se, että suomalainen maahanmuuttopolitiikka laitetaan kuntoon. Eli toisin sanoen jos Suomeen tullaan töihin, niin sitten tänne myöskin tullaan töihin, ja kun Suomeen tullaan, niin noudatetaan suomalaisen yhteiskunnan pelisääntöjä. Tämä on päivänselvä asia, ja annan tästä esimerkin: Tällä hetkellä tämän pysyvän oleskeluluvan, jonka Suomessa voi saada ja joka on siis erittäin vahva oikeus ihmiselle, maahanmuuttajalle Suomessa, on voinut saada ilman kielitaitoa tai työhistoriaa, siis pysyvän oleskeluluvan ilman kielitaitoa, ilman työhistoriaa. No nyt jatkossa näin ei ole, vaan edellytetään myöskin kielitaitoa, edellytetään työhistoriaa, ja se on aivan oikein. Se on järkevää maahanmuuttopolitiikkaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Meidän suomalainen hyvinvointiyhteiskunta sosiaaliturvajärjestelmineen ei kestä maahanmuuttoa, joka lähtee siitä ajatuksesta, että kotoutuakseen Suomeen ei tarvitse tehdä muuta kuin olla kotona ja nostaa Kelan tukia. Tiedän, ikävä kärjistys, mutta valitettavasti se on nykytila. Ja se näkyy esimerkiksi pääkaupunkiseudulla, kun tarkastellaan erilaisia tilastoja, mitä tulee esimerkiksi toimeentulotukeen. Vieraskielisten riippuvuus siitä on merkittävää. Toimeentulotuen saajista, jos katsotaan vaikka Espoota ja Vantaata, lähes puolet on vierasperäisiä. Me ymmärretään, kuinka vakavasta ongelmasta on kyse, koska heidän edustuksensa väestöstä ei kuitenkaan ole lähellekään sitä puolta vielä. Mutta jos jatketaan tällä vanhalla linjalla ja sillä linjalla, mitä eritoten vasemmistoliitto kannattaa, niin se on tuhon tie, se on konkurssi tälle maalle, ja valitettavasti siihen ei ole varaa, ja hallitus tekee sen takia näitä uudistuksia.

Eli tosiaan jatkossa pysyvän oleskeluluvan edellytyksiä tiukennetaan siten, että hakuaika pitenee neljästä vuodesta kuuteen vuoteen, ja jatkossa edellytetään suomen tai ruotsin kielen taitoa sekä työhistoriaa, ja tämä on hyvä uudistus. Toistan edelleen: Ennen ei tarvinnut osata kieltä eikä tarvinnut olla töissä. Kunhan nosti tukia, niin sillä sai pysyvän oleskeluluvan — en voi vielääkään uskoa, että tämä on edes mahdollista.

Sitten tässä on myös kannusteita. Nimittäin erityisosaajille säilyy kuitenkin nopeampi polku siihen oleskelulupaun, mutta se edellyttää sitten erittäin vahvaa näyttöä siitä integroitumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan, kuten yli 40 000 euron vuosituloja, tunnustettua ylemmää korkeakoulututkintoa, hyvää kielitaitoa ja työhistoriaa oleskelun aikana. Elikä sillä tavoitellaan sitä, että hei, jos ihan oikeasti teet töitä sen eteen, että haluat olla osa suomalaista yhteiskuntaa, suomalaisen yhteiskunnan jäsen, niin me tarjotaan sinulle siihen mahdollisuus. Mutta me ei todellakaan tarjota mahdollisuutta rikollisille, jotka tulevat tänne oleskelemaan, käyttämään suomalaista järjestelmää, suomalaista yhteiskuntaa ja suomalaista veronmaksajaa hyväksi. Sellaiselle ei kerta kaikkiaan jatkossa ole perusteita, eikä sellaiselle ole myöskään lainsäädännöllisiä mahdollisuuksia. Siitä tämä hallitus pitää huolen, ja haluan siitä kiittää sisäministeri Mari Rantasta, joka tämän esityksen tänne on tuonut.

Sitten haluan ottaa kantaa vielä viimeiseen vasemmistoliiton edustaja Honkasalon väitteeseen, jossa hän sanoi että maahanmuuttopolitiikka lähtee siitä, että te jätätte ihmiset heitteille. Ei, se ei lähde liikkeelle siitä, että me jätetään ihmisiä heitteille. Me kyllä heitetään ulos tästä maasta ne, jotka eivät tämän maan sääntöjä noudata ja jotka tekevät täällä esimerkiksi rikoksia. He lähtevät ulos tästä maasta, ja sen jälkeen heistä vastaa heidän oma valtionsa, josta he ovat tänne tulleet. Mutta me emme jätä heitteille. Me huolehditään siitä, että Suomi säilyy paikkana, jossa on kannattavaa ottaa töitä vastaan, on kannattavaa tehdä töitä, ja yhteiskuntana, johon halutaan integroitua, ja yhteiskuntana, jossa maahanmuuttopolitiikka onnistuu ja toimii tavalla, joka palvelee suomalaisen yhteiskunnan etuja. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lehtinen.

18.41 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Erinomainen puheenvuoro edustaja Bergbomilta tähän pohjalle, ja tästä on helppo jatkaa.

16 ulkomaalaislain muutosta tähän mennessä, lisää on tulossa. Ja miksi juuri esimerkiksi tämä pysyvä oleskelulupa on tärkeä tässä ketjussa? Pysyvä oleskelulupa on tie kansalaisuuteen, ja meidän on ymmärrettävä se, että kansalaisuus pitää tässä maassa myöskin an-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

saita. Sen kautta tulee monia oikeuksia, mutta pitää tulla myöskin velvollisuuksia, ja jotta siihen pääsee, niin näiden ehtojen pitää olla ikään kuin koko ketjun aikana oikealla tasolla.

Täällä käytiin keskustelua siitä, että näiden ulkomaalaislain muutosten kautta tulee ikään kuin viesti, että tänne ei saa tulla. Itse näen niin, että tänne saa tulla, mutta pitää kunnioittaa myöskin sitä meidän lainsäädäntöä ja sitä, että haluaa integroitua tähän yhteiskuntaan myöskin omilla toimillaan. Itse asiassa minä näen niin, niin kuin täällä ollaan puhutukin, että tämänkin lainsäädäntö saattaa tuoda ne äidit pois sieltä kodeistaan yhteiskunnan rakenteisiin mukaan — oppimaan kieltä, tekemään töitä, tutustumaan muihin — ja se on ehkä polku siihen, että meillä tämä vastakkainasettelu vähenee tässä yhteiskunnassa. Me ollaan kaikki samaa joukkoa — ne, jotka tähän maahan haluavat sitoutua, kaikki ovat samaa joukkoa. Siksi nämä lainsäädännön muutokset ovat tässä tärkeitä, ja siksi niitä pitää tehdä.

Sitten on puhuttu paljon siitä — no, itse asiassa kaikki muut puolueet ovat sitä mieltä — että me tarvitaan kymmeniätuhansia uusia maahanmuuttajia Suomeen vuosittain. Jos ajattelee tätä tämänhetkistä suhdannetta ja kokonaisuutta, niin siinäkin näkökulmassa tämän-tyyppiset muutokset, että aidosti sitten pitää myöskin tehdä töitä ja oppia se kieli, jos heitä tänne halutaan, ovat vähintäänkin kohtuullinen vaatimus.

Näistä Suomeen tulleista, jos vielä puhutaan työllisyyteen liittyvistä vaikutuksista — tässäkin on ehtona, että pitää olla kahden vuoden työhistoria — niitä, jotka aidosti omalla työllään tulevat toimeen, on hyvin marginaalinen prosenttimäärä. Taitaa olla alle viisi prosenttia niitä, jotka täyttävät sen erityisosaajan tunnusmerkistön, tai itse asiassa niitä taisi olla vain vähän reilu kaksi prosenttia tällä hetkellä. Meidän pitää ymmärtää se, että tässä maassa ei voi olla vain oikeuksia, vaan tässä maassa on myöskin velvollisuuksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.43 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Näiden purkausten jälkeen, mitä kuultiin tuossa aiemmassa osassa lähetekeskustelua ja mitä kuultiin erityisesti kansanedustaja Veronika Honkasalolta, on paljon sanottavaa, mutta aloitan sillä, mitä olin aikeissa sanoa ennen näitä purkauksia.

Arvoisa puhemies! Pelkkä oleskelu ei voi riittää. Tähän asti me olemme pysyvien oleskelulupien saralla palkinneet ulkomaalaisia siitä, että he vain oleskelevat tarpeeksi pitkään Suomessa, ja sen myötä heille tulee oikeus pysyvään oleskelulupaan. Pysyviä oleskelulupia on jaettu riippumatta siitä, tuottavatko he todistetusti riittävää lisäarvoa suomalaiselle yhteiskunnalle, osaavatko he suomen kieltä, ovatko he oppineet sen, ovatko he tarpeeksi kouluttautuneita ja tekevätkö he tällä hetkellä töitä tai osaavatko he jopa noudattaa lakia, ovatko he syyllistyneet tänä aikana rikoksiin. Pelkkä ajankulu on riittänyt. Ajankulu ja odottaminen ovat olleet niin ikään itsessään saavutus, mistä on seurannut palkinto, että ei enää tarvitse hakea jatkolupia eli uusia määräaikaaisia oleskelulupia oleskelu-, työnteko- ja muiden oleskelulupaan liittyvien oikeuksiensa varmistamiseksi, mikä on myös tehnyt mahdottomaksi sen tarkastelun, onko näille oleskeluluville enää perusteita.

Tämän lakimuutoksen myötä vastaisuudessa ulkomaalaisia ei enää palkita osaamattomuudesta, kielitaidottomuudesta, koulutuksen puutteesta tai esimerkiksi rikoksiin syyllistymisestä. Vastaisuudessa ulkomaalaiselta myös pysyvien oleskelulupien saralla edellytetään tässäkin suhteessa enemmän. Aiemmin olemme muuttaneet kansalaisuuslakia, jotta se huomioisi näitä erilaisia piirteitä asumisajan osalta. Seuraavana putkessa ovat nuhteetto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

muus, toimeentuloedellytykset ja vastaavat, ja nyt sitä tehdään pysyvien oleskelulupien saralla. Edellytetään siis sitä, että pysyvää oleskelulupaa hakeva henkilö osoittaa todennettavaa kykyä sekä halua kiinnittyä suomalaiseen yhteiskuntaan pitkäjänteisesti. Hyviä indikaattoreita siinä ovat se, onko ihminen ollut töissä, kuinka paljon hän on esimerkiksi nauttanut suomalaiseen sosiaaliturvaan tänä aikana ja onko hän syyllistynyt rikoksiin suomalaisesta yhteiskuntaa vastaan.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että pysyvän oleskeluluvan vaatima oleskeluaika pidennettäisiin neljästä vuodesta kuuteen vuoteen. Tämän lisäksi pysyvän oleskeluluvan saaminen kuuden vuoden oleskelun jälkeenkin tulisi edellyttämään tyydyttävän suomen tai ruotsin kielen taidon osoittamista sekä kahden vuoden työhistoriaa korkeintaan kolmen kuukauden turvautumisella työttömyysturvaan tai toimeentulotukeen taikka muulla pois-saololla töistä. Tällaista vaatimusta ei ole aiemmin ollut. Hyvin itsestään selvän kuu-loisia vaatimuksia — jopa hieman lievähköjä siihen, mitä itse olisin valmis tekemään — mutta tällaista vaatimustasoa meillä ei ennen ole ollut pysyvissä oleskeluluvissa, ei myöskään kansalaisuuden saralla. Suomen kansalaisuudenkin voi vielä saada nojaten Kellan rahoihin, ei omaan työhön, ei omaan toimeentuloon vaan sosiaaliturvaan, ja juuri näitä pykälä me olemme muuttamassa sekä kansalaisuuslain että pysyvien oleskelulupien osalta.

Poikkeuksellisesti aiemman neljän oleskeluvuoden jälkeen pysyvään oleskelulupa-an voisivat oikeuttaa ainoastaan korkeahkot tulot, 40 000 euron vuositulot, Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto tai jatkotutkinto yhdessä kahden vuoden työhistorian kanssa tai erityisen hyvä suomen tai ruotsin kielen taito yhdessä kolmen vuoden työhistorian kanssa. Tämä muutos on siten enemmän kuin hyödyllinen, sillä se luo rakentavia kannustimia ja vaatimuksia ulkomaalaisille työllistyä, oppia kieltä, kouluttautua ja olla nuhteettomasti Suomessa. Se ei palkitse tyhjäntoimittamisesta eikä yhteiskunnan tai veronmaksajien kuormittamisesta. Se ei palkitse vain siitä, että aika kuluu ja että aika tekee tehtävänsä ulkomaalaisen puolesta.

Me haluamme Suomessa maahanmuuttopolitiikkaa, joka perustuu työlle, toimeentulolle ja nuhteettomuudelle, ja nämä muutokset sekä nyt pysyvien oleskelulupien saralla että tänä syksynä myös kansalaisuuslain saralla molemmat edesauttavat sitä järkevämpää työhön, toimeentuloon ja nuhteettomuuteen perustuvaa maahanmuuttoa, eivät toimeentulotukeen perustuvaa maahanmuuttoa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

18.48 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Suomi on maa, jossa maahanmuuttajien pysyvä oleskelu ei voi olla automaattinen oikeus, jos ei ole valmis aidosti ja oikeasti kotoutumaan. Tämä hallituksen esitys onkin selkeä askel kohti vastuullisempaa maahanmuuttopolitiikkaa. Tällä esityksellä kannustetaan ulkomaalaisia integroitumaan sekä samalla suojataan suomalaisen yhteiskunnan kestävyyttä ja turvallisuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Nykytilanteessa pysyvän oleskelun voi saada neljän vuoden jälkeen ilman, että henkilö on osannut sanaakaan suomea tai ruotsia tai tehnyt työtä tai opiskellut Suomessa. Mielestäni tämän ei pitäisi olla mahdollista, ja se on nykyisen järjestelmän valuvika, mikä pitää korjata.

Suomeen on ollut siis mahdollista asettua pysyvästi ilman henkilön antamaa todellista panosta, velvoitetta tai osoitetta siitä, että haluaa aidosti olla osa suomalaista yhteiskuntaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Tämä hallituksen esitys korjaa tämän tilanteen. Jatkossa pysyvän oleskeluluvan pääsääntöinen edellytys olisi kuuden vuoden yhtäjaksoinen asuminen Suomessa sekä tyydyttävä kielitaito ja kahden vuoden työhistoria.

Mielestäni tämä ei ole millään tavalla kohtuuton vaatimus, vaan päinvastoin, se on minimivaatimus sille, että ihminen voi todella asettua Suomeen ja olla meidän yhteiskuntamme jäsen. Samaan aikaan tämä esitys on myös reilu ja kannustava. Ne maahanmuuttajat, jotka haluavat nähdä vaivaa eli opiskella kielen, tehdä työtä tai menestyä opinnoissaan, voivat edelleen saada pysyvän oleskeluluvan jo neljässä vuodessa. Jos maahanmuuttaja ansaitsee 40 000 euroa vuodessa, suorittaa korkeakoulututkinnon Suomessa tai saavuttaa erinomaisen kielitaidon ja työhistorian, tämä järjestelmä palkitsee hänet nopealla, pysyvällä oleskeluluvalla. Tällä esityksellä on siis selkeä viesti: Suomi arvostaa osaajia, työntekijöitä ja opiskelijoita, jotka panostavat omaan tulevaisuuteensa ja haluavat olla osa Suomen tulevaisuutta.

Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys lisää myös nuhteettomuusvaatimuksia. On itsestäänselvää, että vakavia rikoksia tehnyt henkilö ei voi saada pysyvää paikkaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Vankeusrangaistus katkaisee jatkossa oleskeluajan laskennan. Eli jos ei kunnioita Suomen lakeja, ei myöskään ansaitse pysyvää oleskelua täällä. Tässä ei pitäisi olla kenellekään mitään epäselvää. Kokonaisuutena tämä esitys tekee järjestelmästä johdonmukaisemman, oikeudenmukaisemman ja ennen kaikkea suomalaisen yhteiskunnan etua turvaavan, mitä tulee pysyviin oleskelulupiin. Esitys kannustaa työntekoon, kielen oppimiseen ja kotoutumiseen. Se varmistaa sen, että pysyvän oleskelun saavat jatkossa vain ne, jotka aidosti haluavat rakentaa ja kykenevät rakentamaan elämänsä Suomessa.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus tekee nyt sen, mitä aiemmat hallitukset eivät ole uskaltaneet: asetamme selvät rajat ja ehdot pysyvälle oleskelulle. Tällä muutoksella Suomi on houkutteleva osaaville, koulutetuille ja työhön motivoituneille tulijoille. Samalla tämä muutos rajaa ulos heidät, jotka etsivät Suomesta helppoa elämää ilman velvoitteita tai kotouttamista ja jotka eivät aio integroitua tähän yhteiskuntaan. Tällä esityksellä Suomi näyttää, että pysyvä paikka suomalaisessa yhteiskunnassa ansaitaan. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto poissa, edustaja Seppänen poissa. — Edustaja Bergbom.

18.52 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Aiemmin tässä keskustelussa vasemmistoliiton edustaja Honkasalo peräänkuulutti maahanmuuttopoliittiseen keskusteluun tutkimustietoa. Se sopii meille perussuomalaisille oikein hyvin.

Aloitetaan seksuaalirikoksista, joissa nämä lukemat ovat aika järkyttäviä, eli seksuaalirikokset kansalaisuuksittain tarkastellen, poliisin ja Tilastokeskuksen lukemia. Tilastossa esitetään rikosten määrä aina 10 000:ta kansalaista kohden, ja esimerkiksi Syyriasta tulleiden osalta rikoksia tehtiin noin 125 kappaletta 10 000:ta kansalaista kohden, Kongon demokraattisen tasavallan kansalaisten kohdalla lukema oli 101, afganistanilaisten kohdalla lukemaksi saadaan 99,76, Somaliasta tulleiden kohdalla 52,37. Ja jotta me saadaan lihaa luiden ympärille tähän tilastoon, niin vertailun vuoksi suomalaisten kohdalla vastaava lukema 10 000:ta kansalaista kohden on 8,12. Eli sellaista.

No, jatketaan tutkimustietoa sosiaaliturvariippuvuudesta. Vieraskielisten osuus tuensajista pääkaupunkiseudulla puhuu erittäin karua kieltä. Espoo: toimeentulotuen saajista 49,1

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

prosenttia, työmarkkinatuen saajista 51,6 prosenttia, asumistuen saajista 40 prosenttia. Vantaalla vastaavat lukemat: toimeentulotuen saajista jälleen 49,1 prosenttia, työmarkkinatuen saajista 51,2 prosenttia ja asumistuen saajista 45,7 prosenttia.

Ja jotta ei jäisi vielä tähän, niin tarkastellaan vielä heidän yliedustustaan vankiloissa. Nimittäin Rikosseuraamuslaitoksen tuottamasta tilastotiedosta ilmenee, että Suomen vankiloissa ulkomaalaistaustaisten vankien osuus on selvästi kasvanut. Heinäkuussa Suomen vankiloissa oli 834 ulkomaalaista, eli määrä vastaa 24:ää prosenttia koko vankimäärästä, Rikosseuraamuslaitoksen operatiivisen johtamisen yksikön päällikkö Pekka Keskinen kertoo. Eli merkittävä yliedustus suhteessa heidän määräänsä väestössä.

Tässä teille tilastoja, vasemmistoliiton edustaja Honkasalo.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

18.54 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Aiemmin täällä salissa, kun kävimme keskustelua, edustaja Honkasalo kritisoi, etteivät RKP:n kansanedustajat ole salissa seisomassa tämänkään hallituksen tekemän maahanmuuttotiukennuksen takana. Tärkeänä lisäyksenä huomautettakoon, että Honkasalo oli itsekin ainoa vasemmistoliiton kansanedustaja, joka salissa istui. Lisäksi SDP:stä meillä oli kaksi kansanedustajaa. Eli liki satapaikkaisesta opposition kokoonpanosta tuolla puolella salia meillä oli paikalla kolme opposition kansanedustajaa vastustamassa käytännössä näitä pysyvien oleskelulupien ehtojen kiristämistä. En siis antaisi heillekään puhtaita papereita siitä, jos he eivät anna RKP:lle.

Etenkään en antaisi puhtaita papereita siksi, että joka kerta, kun tänne on tuotu — jo noin viitisentoista kertaa — ulkomaalaislain muutoksia tämän kuluneen kahden vuoden aikana tätä hallituskautta, joka kerta tämä sali on melko tyhjillään vasemmiston, opposition puolella, mutta kun mennään äänestyksiin ja he tuovat esille oman julkisen kantansa hallituksen tekemiin maahanmuuttokiristykseen, niin säännönmukaisesti erityisesti vihreät, vasemmistoliitto ja SDP ovat vastustaneet niitä.

Selvittelin tuossa yksi päivä kaikkia näitä äänestystuloksia. SDP oli tainnut tukea näistä reilusta tusinasta maahanmuuton tiukennuksesta kahta tai kolmea, ja niidenkin joukossa oli varsin itsestäänselviä tiukennuksia, sellaisia tiukennuksia, jotka käytännössä tulevat meiltä jo EU:n suositukseen. Niille SDP antoi hyväksyntänsä. Suurelle osalle ei antanut, vaikka ne ovat samanlaisia lakimuutoksia kuin mitä esimerkiksi sosiaalidemokraatit Tanskassa ovat lyöneet läpi jo aikoja sitten.

Ikävä kyllä myös keskusta on syylistynyt samaan. Heiltä ei löytynyt tukea kuin noin puolelle kaikista näistä maahanmuuton tiukennuksista — SDP:ltä, vihreiltä ja vasemmistoliitolta ei oikeastaan millekään, keskustaltakin vain puolelle näistä esityksistä.

Niistä ei puhuta täällä salissa. He eivät ole täällä keskustelemassa niistä, pois lukien Veronika Honkasalo, mutta he vastustavat niitä äänestyksissä. Miten suomalaiset tietävät, millaista politiikkaa ja maahanmuuttopolitiikkaa nämä puolueet tosiasiallisesti olisivat ajamassa, jos he esimerkiksi seuraavissa eduskuntavaaleissa saisivat suuret vaalitulokset? SDP johtaa gallupeja tällä hetkellä 25—26 prosentilla, mutta maahanmuutosta he eivät ole täällä keskustelemassa siitä huolimatta, että he jokaisessa äänestyksessä, liki jokaisessa, äänestävät näitäkin tiukennuksia vastaan, vaikka tarve tiukennuksille on todellinen ja laajasti pohjoismaisesti, eurooppalaisesti tunnustettu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

18.57 **Miko Bergbom ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tässä edustaja Vigelius piti edellä erinomaisen puheenvuoron, ja täytyy kyllä myöskin, itse asiassa jopa rohkenen, kiittää edustaja Honkasaloa siitä, että hän sentään selkä suorassa uskaltaa olla sitä mieltä, mitä on, ja sanoa sen vielä ääneen. Hän oikeastaan edustaa koko opposition näkemystä, mutta hän on ainoa, joka vaivautuu sen tänne saliin kertomaan, kun me keskustelemme näistä hallituksen maahanmuuttopoliittisista uudistuksista.

Mutta palataan vielä vähän siihen keskusteluun, minkä takia tätä lainsäädäntöä tehdään. On myös syytä verrata sitä siihen, minkälaista lainsäädäntöä on tehty meidän verrokki-maissamme, ja vertaillaan nyt vaikka Ruotsiin ja Tanskaan ja Saksaan näitä pysyvän oleskeluluvan ehtoja — nyt siis Suomessa tiukennetaan niitä merkittävästi. Katsotaan, minkälaisia ne ovat vaikka Ruotsissa, jossa demarit olivat aiemmin vallassa, ja nyt siellä on sitten oikeistoblokki... Mutta joka tapauksessa Ruotsissa työperusteisen pysyvän oleskeluluvan saa työskenneltyään neljä vuotta yhteensä seitsemän vuoden sisällä, se edellyttää toimeentuloa ja nuhteetonta taustaa, mutta ymmärtääkseni siellä ei ole kielikoetta. No, Tanskassa tulee pysyvä oleskelu normaalisti kahdeksan vuoden jälkeen ja Saksassa pysyvä oleskelu yleisesti ottaen viiden vuoden jälkeen ja vaatimuksena kielitaito, toimeentulo ja eläkemaksut. Huomioitavaa Tanskassa on nimenomaisesti se, että Tanskassa maata johtavat sosiaalidemokraatit, ja siellä tosiaan on kahdeksan vuotta, kun nyt meillä pääsääntö tulee Suomessa jatkossa olemaan kuusi vuotta.

Mutta, hyvät suomalaiset, haluan vielä kerran korostaa sitä, että pysyvä oleskelulupa tarjoaa erittäin laajat oikeudet Suomeen tulevalle ihmiselle. Ja miten sen on voinut tähän mennessä saada tässä yhteiskunnassa? On voinut saada neljässä vuodessa ilman kielitaitoa ja ilman työhistoriaa. Siis haluan kysyä, kuka tämän lain on kirjoittanut. Totta kai poliitikot sen viime kädessä ovat ikään kuin täällä päättäneet, mutta onko lain valmisteluvaiheessa kukaan miettinyt, siis joko virkamiespuolelta, viranomaispuolelta tai poliittiselta puolelta, miten on mahdollista, että pysyvän oleskeluluvan, joka on erittäin korkea oikeus, voi saada ilman kielitaitoa tai edes ilman minkäänäänköistä työskentelyä suomalaisen yhteiskunnan eteen? Käytännössä on siis mahdollistettu, että voit nostaa neljä vuotta Kela-tukia ja sen jälkeen saat pysyvän oleskeluluvan — ei tietoaakaan kielitaidosta, ei tietoaakaan integroitumisesta.

On todellakin korkea aika, että tätä muutetaan, ja tätä ei muuteta millään rasistisella tavalla, kuten edustaja Honkasalo antaa ymmärtää puheissaan, vaan erittäin järkevällä tavalla: vaatimuksina työkokemusta, suomen kielen tai ruotsin kielen taidon oppimista, edes vähän yritystä siihen integroitumiseen — järkeviä uudistuksia — ja sitten vähän sitäkin, ettei tehdä täällä rikoksia, sekin on vaatimuksena. Mutta eivät nämä millään tavalla rasistisia ole, nämä ovat järkeviä. Tämä on erittäin tervetullut uudistus suomalaiseen maahanmuuttopolitiikkaan. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

19.01 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Palaan vielä edustaja Veronika Honkasalon puheenvuoroihin aiemmin. Näitäkin rasismisyytöksiä on kuultu jatkuvalla syötöllä. Siis Veronika Honkasalo viittasi siihen, että mitä tulee rasismiin, niin ”kyllä me täällä ollaan koko edellinen viikko saatu seurata tätä hallituksen rasismifarssia” ja ”koko hallituksen maahanmuuttopolitiikan punaisena lankana nimenomaan kulkee rasistinen agenda”.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Kyllä, tällaista puhetta me kuulimme juuri eduskuntasalissa Veronika Honkasalon suusta, kansanedustajan, ja täytyy sanoa, että ihmettelen sitä.

Tätä samaa rasismilla mehistelua olemme kuulleet salin vasemmalta laidalta koko ajan, kaksi vuotta. Jo siinä kohtaa, kun hallitusohjelmaa luotiin ja se oli keskeneräinen, alkoivat ensimmäiset rasismisyytökset. Kuitenkaan, kun olemme käyneet täällä keskustelua yleensä hyvin vajaalla miehityksellä tuolla puolella salia, ei valitettavasti lihaa näiden rasismisyytösten ympärille ole monestikaan löytynyt. Jokaisen yksittäisen lakimuutoksen kohdalla kyllä muistetaan viitata siihen, että siellä on jokin rasismin punainen lanka taustalla, mutta kun koetetaan saada vastauksia siihen, mikäs siinä nyt on niin rasistista, että kansalaisuuslakia kiristetään, niin ei sitä vastausta saada.

Listataanpa: Olemme helpottaneet suojelun lakkauttamista ulkomaalaisilta, jotka syylistyvät täällä rikoksiin tai ovat vaaraksi yhteiskunnalle. Olemme lakia muuttamalla nopeuttaneet maasta poistettavien maasta poistamista. Olemme tehneet lakimuutoksen, jolla lähtömaissaan lomailevien pakolaisten suojelu voidaan lakkauttaa. Olemme nostaneet työperäisiltä maahanmuuttajilta vaadittavaa ansiotasoa korkeammaksi, jotta he tulisivat oikeasti työllään täällä toimeen. Olemme asettaneet työttömiksi jääville ulkomaalaisille kolmen tai kuuden kuukauden rajan, jonka aikana heidän on työllistytävä. Olemme kiristäneet Suomen kansalaisuuden saamisen ehtoja asumisajan osalta ja jatkossa myös toimeentulon osalta ja nuhteettomuuden osalta. Olemme mahdollistaneet nopeammat ja jouhevammat turvapaikkaprosessit, jotta järjestelmä ei kuormittuisi perusteettomista hakemuksista. Olemme estäneet sen, että turvapaikanhakijoina maahan päästetyt mutta suojelua tarvitsemattomat tulijat eivät hakeudu halpatöihin ja opiskelijastatukselle kiertääkseen maahantulosäännöksiä. Olemme lyhentäneet pakolaisperusteisten oleskelulupien kestoja, jotta turvan tarvetta voidaan aidosti selvittää nykyistä tiheämmin. Olemme muuttaneet yliopistojen lukuvuosikäytäntöjä siten, että opiskelijat kolmansista maista aidosti maksavat koko koulutuksensa hinnan suomalaiselle järjestelmälle. Ja olemme sulkeneet itärajan ja tehneet hyvin poikkeuksellisen poikkeuslain, jotta Venäjä ei osana vihamielistä vaikuttamistaan masinoisi ja puskisi turvapaikanhakijoita meidän rajalle.

Nämä ovat osia niistä maahanmuuttopolitiikan tiukennuksista, joita tällä vaalikaudella on tehty viimeisen kahden vuoden aikana. Minua kiinnostaa aidosti, mikä näissä on rasistista. Jos niissä on jotakin rasismia, niin mielelläni väittelisin tässä salissa niin väittävien ihmisten kanssa, mutta valitettavan tyhjä on se puoli salia silloin, kun näistä voitaisiin aidosti keskustella eikä vain heitellä klikkiotsikoita rasismisyytösten varjossa tässä salissa tai sosiaalisessa mediassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Bergbom.

19.04 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Vielä on otettava itse asiassa kantaa myöskin näihin rasismisyytöksiin. Tässähän voi käydä vähän niin kuin vanhassa lastensadussa, että kun tarpeeksi huutaa sutta ja sitten kun se susi kerran tulee, niin kukaan ei enää usko. Inflatoidaan rasismin käsite — se on erittäin vaarallista myöskin suomalaiselle yhteiskunnalle, josta voisi kuvitella myös vasemmistoliiton olevan huolissaan.

Vasemmistoliiton puheenvuorossa edustaja Honkasalo korosti myöskin sitä, että Elinkeinoelämän keskusliitto vastustaa tätä lakia, ja hän yritti sillä tavalla soitella kelloja hallituksen suuntaan, että eikö kiinnosta. Pikkuisen kummaksun tätä tapaa argumentoida Elinkeinoelämän keskusliitolla, koska tietääkseni tässä salissa eritoten vasemmalta puolelta on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

jatkuvasti toistettu, että hallitus on Elinkeinoelämän keskusliiton talutusnuorassa, ja annettu ikään kuin ymmärtää, että hallitus tekisi sen, mitä EK sanoo. No, nyt sitten kävikin niin, että vasemmistoliiton edustaja oli se, joka oli huolissaan siitä, että hallitus ei kuuntele Elinkeinoelämän keskusliittoa. Nyt kysyn: onko vasemmistoliitto Elinkeinoelämän keskusliiton talutusnuorassa? Nimittäin siltä näyttää, jos mennään tällä heidän tavallaan argumentoimaan. No, joku voi tietysti sitten kysyä myös, että mikähän siinä on, että vasemmistoliitto ja Elinkeinoelämän keskusliitto löytävät toisensa maahanmuuttopolitiikassa. Sille voi olla joitain syitä.

Mutta kyllä on korostettava vielä sitäkin, että kun vasemmistoliittoa ajattelee puolueena, niin ymmärtääkseni heillä — kuten koko eduskunnalla, mutta eritoten heillä — ja heidän politiikassaan nousee esiin sosiaalinen oikeudenmukaisuus, joka varmaan voidaan taata parhaiten tällaisella suomalaisella hyvinvointiyhteiskuntamallilla, jossa meillä on sosiaaliturva niihin tilanteisiin, joissa ihminen sitä tarvitsee. No, sitten haluan kyllä kysyä: miten te ajattelitte yhteensovittaa tämän sosiaaliturvajärjestelmän hallitsemattomaan maahanmuuttoon, joka nojaa sosiaaliturvaan? Kuten aiemmassa puheenvuorossani totesin, tosiasia, tilastollinen fakta, on se, että esimerkiksi toimeentulotuen saajista pääkaupunkiseudulla lähes puolet on vieraskielisiä, maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Ja niin kauan kuin me jatketaan tällä menolla, niin jossain kohtaa tämä tulee ajamaan päin seinään. Siis me käytetään valtavat määrät rahaa tähän touhuun. Se ei voi olla niin, että me asetetaan mahdollisimman löysät ehdot, koska kyllä me tiedetään, että jostain päin maailmaa aina tänne halutaan tulla.

Sitten on tietenkin se argumentti, että no, eiväthän ne sosiaalituen tasot Suomessa ole hirveän korkeita, ettei niillä mitään luksuselämää elä. No, ei eläkään. Mutta tosiasia on taas toisaalta se, että se on merkittävä elintason korotus ihmiselle, joka on tottunut elämään käytännössä olosuhteissa, joissa rahaa ei riitä millään tavalla semmoiseen peruselämään, mitä Suomessa on esimerkiksi sosiaaliturvan varassa. Se on merkittävä elintason korotus, ja se ei ole näiden ihmisten syy. Meidän tehtävämme lainsäätäjinä on varmistaa se, että Suomessa maahanmuuttopolitiikka toimii ja se palvelee suomalaista yhteiskuntaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

19.07 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Tässä salissa puhuttiin aiemmin siitä, että luotetaan tutkittuun dataan ja että tutkimuspohjainen argumentaatioarvo olisi keskiössä. Tällaisia puheenvuoroja kuultiin muun muassa kansanedustaja Veronika Honkasalolta. Itse olen perehtynyt maahanmuuttopolitiikkaan ehkä kolmeen sektoriin keskeisesti, kriittiseen sektoriin, joita ovat työ, toimeentulo ja nuhteettomuus, ja itse perustan oman maahanmuuttopoliittisen näkemykseni juuri näille peruspilareille. Työllistyykö tänne tullut ihminen, tuleeko hän palkallaan toimeen tässä maassa, ja elääkö hän täällä nuhteettomasti? Kolme peruspilaria. Ja jos me katsomme tutkittuun tietoon verraten näitä sektoreita, niin kyllä siellä on aika huolestuttavia lukemia, ja se pitäisi myös tohtori Honkasalon ymmärtää, nimittäin työn saralla.

Meillä on useita kansalaisuuksia, joiden työllisyysaste on hyvin, hyvin matala. Suomalaisen ollessa hyvinkin korkealla näillä kansalaisuusryhmillä, erityisesti pakolaisina tulleilla kansalaisuusryhmillä — irakilaiset, syyrialaiset, afganistanilaiset, somalialaiset, eritrealaiset — työllisyysaste Suomessa lähentelee hieman ajankohdasta riippuen 20–30

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

prosentin välillä, ja se on aivan liian matala sille, että suomalainen yhteiskunta pystyisi kannattelemaan tällaista kehitystä. Juuri sen takia pyrimme vähentämään humanitäärisperusteista maahanmuuttoa, koska valitettavasti se ei kanna itse itseään. Me otamme tänne itsellemme kannettavaa lisää.

Toimeentulo koskee erityisesti työperäistä maahanmuuttoa, toki humanitääristäkin, mutta työperäisen puolella on ehkä vakavimmat sokeat pisteet monille puolueille. Nimitäin siitä huolimatta, että humanitääristä maahanmuuttoa ollaan valmiita vähentämään, siltikään työperäisen puolella ei ymmärretä välttämättä sitä, että jos tullaan erityisen pienellä palkalla, niin sosiaalietuudet saattavat muodostaa liian suuren osan tämän ihmisen toimeentulosta. Suomeen tullaan liian vähäisellä palkalla, ja sosiaaliturvaa ja meidän järjestelmää, palveluverkkoa ja kolmatta sektoria käytetään ikään kuin palkanlisänä. Se on ongelma, ja siihen pitää pystyä puuttumaan. Tälläkin saralla me tiedämme, että esimerkiksi juuri näistä suurista pakolaismaista tulleista ihmisistä puolet saa toimeentulotukea, työttömyysturvaetuksia ja asumistukea. Näin on myös tiettyjen työperäisten tulijaryhmien osalta.

Nuhteettomuuden saralla, kuten edellä kuultiinkin, erityisesti seksuaalirikoksissa näemme aivan järkyttäviä yllätyksiä, ei pelkästään Suomessa vaan myös muissa Euroopan maissa — Ruotsissa, Saksassa, useissa eri maissa. Eikä vain siinä, vaan on tullut myös uusia rikollisuuden muotoja, uudenlaista, järeämpää, väkivaltaisempaa kansainvälistä rikollisuutta, katujengi-ilmiö, joka on Suomeenkin rantautunut mutta joka on erityisen vakavalla tasolla Ruotsissa, missä puhutaan jopa kymmenistätuhansista ihmisistä, jotka ovat joko aktiivisesti katujengeissä toimijoina tai sen ulkokehällä mahdollistamassa tätä toimintaa. Tällaista rikollisuutta ei Suomeen olisi kehittynyt, jos emme olisi harjoittaneet sellaista maahanmuuttopolitiikkaa kuin tähän asti on harjoitettu. Jos se perustuisi aidosti työlle, toimeentulolle ja nuhteettomuudelle, meillä olisi parempi tilanne Suomessa, Pohjoismaissa ja Euroopassa. Meillä ei olisi näin kireät asenteet, meillä ei olisi tällaista polarisaatiota, meillä ei välttämättä olisi niitä rasismien ongelmiakaan samoissa määrin kuin Veronika Honkasalo jaksaa aina muistuttaa.

Jos maahanmuutto Suomeen ja maahanmuuttajat, jotka ovat tulleet Suomeen, olisivat palvelleet tätä maata mahdollisimman parhaalla tavalla, mahdollisimman moni, olisi seullottu jo ennen tänne tuloa ihmisen taustat, työhistoria, koulutus, kielitaito, kotoutumisen edellytykset, rikostausta, niin meillä ei välttämättä nähtäisi näitä rikoksia, meillä ei välttämättä nähtäisi tällaisia tukiriippuvuuksia, meillä ei välttämättä nähtäisi tällaisia työttömyyslukemia. Ja minä väitän, että jos näitä ongelmia ei nähtäisi suomalaisessa yhteiskunnassa, yhä useampi suomalainen näkisi maahanmuuton positiivisemmassa valossa kuin tällä hetkellä nähdään. Kyseessä on syy—seuraus-suhde. Jos harjoitetaan huonoa maahanmuuttopolitiikkaa, niin ihmisten asenteet maahanmuuttopolitiikkaa kohtaan kärjistyvät. Tämä on aivan itsestäänselvä asia.

Senkin takia — suomalaisen yhteiskunnan takia, suomalaisten takia mutta myös tänne tulevan kunnollisen maahanmuuttajaväestön takia — on fiksua, että maahanmuuttopolitiikassa uskalletaan vaatia enemmän. Korkeatuloinen oikea osaaja ei välttämättä halua Suomen kehittyvän ruotsimaiseksi yhteiskunnaksi, ei välttämättä halua nähdä rinnakkaisyhteiskuntia, ei välttämättä halua nähdä gettoutumista, ei välttämättä halua nähdä pienrikollisuutta kaduilla, vaan he haluavat turvallisen yhteiskunnan, pohjoismaisen yhteiskunnan, suomalaisen yhteiskunnan, eivät näiden pakolaisten lähtömaiden kaltaisia olotiloja.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2025 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle sivistysvaliokunnan on annettava lausunto.